ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5594 17/30 ՅՈՒՆԻՍ 1904 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 16 ՐԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1322 ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5594

درعلیه‌ده غلطه‌ده آرولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنده

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փօսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրութեան:

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Թէպէտեւ փետրվարէն ի վեր համաշխարհային ուշադրութիւնը Ծայրագոյն Արեւելքի պատերազմով զբաղած է, բայց կան նաեւ հետեւեալ պատերազմներն ալ։

1. Անգլիացիք՝ որ գրեթէ միշտ առանց պատերազմի չեն մնար, ձեռքի վրայ ունին տարիէ մը ի վեր Թիպէթի արշաւանքը, որ ոչ սակաւ արիւնհեղութիւն եւ ծախք պատճառած է եւ որ շատ աւելի ուշադրութիւն պիտի գրաւէր, եթէ աւելի նշանաւոր պատերազմը մէջտեղ չըլլար։

2. Գերմանացիները տակաւին չկրցան նուաճել իրենց Հարաւ-Արեւմտեան Ափրիկէի գաղթավայրին ըմբոստները, թէեւ այդ Հերերոներու այժմ կոթիւ մը ջուր ըլլալ գերման զօրութեան ավկիունութիւն տոկեց։

3. Հարաւ-Ամերիկայի հանրապետութեանց մէկին կամ միւսին եւ երբեմն ալ մէկ երկուքին մէջ միանգամայն պատերազմներ գրեթէ միշտ անպակաս են, որոնք կը յիշեցնեն կործեռ Միջինդարեան Եւրոպայի աւատական շրջանի անվախճան կռիւները։ Ու այս միջոցին, Ուրուկուէյի փոքրիկ հանրապետութեան մէջ է որ նմանօրինակ պատերազմ մը տեղի կ'ունենայ։ Քիչ առաջ տունկ կռիւ մը Հայիթիի կղզիին համանուն հանրապետութեան մէջ կար, որ հազիւ վերջացաւ, եւ քիչ ատքն ալ կ'երեւի թէ Բերուի հանրապետութեան մէջ պիտի սկսի։ Բնակ է թէ ո՛չ մէկ ժամանակ աշխարհի մէջ ընդհանուր խաղաղութիւնը բացարձակապէս կատարեալ եղեր է, այլ սովորաբար անոր մէկ կամ միւս կողմը միշտ պատերազմ մը գոյութիւն ունեցեր է, մեծ կամ փոքր, ընդարձակ կամ սահմանափակ տարածութեան մը վրայ։ Իրաւ է թէ արդի ռուսաճափոնականին չափ մեծ ու կարեւոր պատերազմ մը գտնելու համար՝ մինչեւ 1870ի ֆրանքօ-գերման պատերազմը ետ երթալու է։ Նոյն իսկ 1898ի սպանեւամերիկեան պատերազմը չէր հաւասարեր ասոր՝ մեծութեամբը, կարեւորութեամբը եւ մանաւանդ տեւողութեամբը, զի Սպանիա առնելու պէս թէ իր Գուպայի եւ Փիլիփփեանց նաւատորմիղները փճացան, խոհեմութիւն համարեց շուտով տեղի տալ եւ հաշտութիւն կնքել, փոխանակ յամառելու եւ աւելորդ ծախքերու ու աւելի ծանր կորուստներու ենթարկուելու։

Բայց միայն պատերազմները չեն որ ընդհանուր ուշադրութեան առարկայ են, աշխարհի այլ եւ այլ մասերու մէջ ուրիշ կարեւոր իրողութիւններ ալ տեղի կ'ունենան։ Անոնց մէջ առաջին կրնայ համարուիլ Էտուարտ Է. Թագաւորի եւ Վիլհէլմ Բ. կայսեր տեսակցութիւնը Քիլի մէջ, որ թէպէտ հաւանական չէ թէ յանգի Անգլիոյ ու Գերմանիոյ միջեւ համաձայնութեան մը կնքման, քանի որ ինչպէս ըսինք նախորդ յօդուածով, անոնց միջեւ վէճի նիւթ խնդիրներ չկան որ կարգադրուին։ Այլ լոկ վերջինին առաջնոյն դէմ ունեցած նախանձն է որ պատճառ եղած է փոխադարձ ատելութեանց, զոր բաւական մեղմացնելէ զատ Քիլի վեհապետական տեսակցութիւնը տարբեր արդիւնք ունենալ չթուիր։

Երկրորդն է Անգլիոյ մէջ ազատական կուսակցութեան հետզհետէ ձեռք բերած ընտրական յաղթանակներու շարքը, որ երթալով հաւանական կը դարձնէ իրեն իշխանութեան վերադարձը առաջիկայ երեսփոխանական ընտրութեանց ատենը։ Եւ այս իրողութիւնը ուրիշ բանի արդիւնք չպիտի ըլլայ, բայց թէ Պ. Չէմպըրլէնի մաքսապաշտ քաղաքականութեան յարուցած պայքարին, որ երկպառակեց թէ՛ օրուան դահլիճը եւ թէ անոր այժմ տեւող պահպանողականներու ու միութենական ազատականներու դաշնակցեալ կուսակցութիւնները։ Անշուշտ մեր ընթերցողները կը յիշեն թէ գաղթոյին նախկին նախարարին մաքսապաշտ քաղաքականութեան հռչակումէն ի վեր՝ մեր կարծիքը այն եղած է թէ հաւանական չէ որ անգլիական ազգի մեծամասնութիւնը հաւանի այդ գաղափարին։ Եւ առժամանակեան բոլոր ընտրութիւնները, որ նպաստաւոր ելք կ'ունենան ազատականներուն համար, այդ կարծիքը հաստատելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր։ Ուստի Պ. Պալֆուրի նախարարութեան փրկութեան ուրիշ ելք չէ մնացած, բայց թէ բացէ ի բաց մէկ կողմ ձգել Չէմպըրլէնի ծրագիրը երեսփոխանական ընտրութեանց ատեն։

Ասկէ ո՛չ նուազ կարեւոր է Մ. Նահանգաց նախագահի ընտրութեան խնդիրը, որ սկսած է յուզել այդ հանրապետութեան ժողովուրդը, եւ որ հետզհետէ մեծ համեմատութիւններ առնելով պիտի շարունակուի մինչեւ Նոյեմբեր՝ իր վերջնական ելքին յանգելու համար։ Աւելորդ է ըսել թէ Պ. Ռուզվէլթի տեղը եթէ ուրիշ մը ընտրուի, Մ. Նահանգաց ներքին եւ արտաքին արդի քաղաքականութիւնը փոփոխութիւններ կրնայ կրել, որ զգալի պիտի ըլլայ Ամերիկայէն դուրս ալ։ Ասոր համար ալ մէկ տեղ անտարբերութեամբ կը դիտուի այդպիսի պատահականութիւն մը։ Բայց հիմակուհիմա երեւոյթները այնպէս կը ցուցնեն թէ արդի Նախագահ Պ. Ռուզվէլթի վերընտրութիւնը ապահովուած է։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ 'ՈՉ,Ը'

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա.

Սէրեր կան, որոնք աստղի մը վիժանքներուն նման, բոցանուտ շիջան մը թողլով սիրտին մէջ կ'անհետին յանկարծ. սէրեր ալ կան, որոնք մշտատեւ հուր մը, անբուժելի վէրք մը կ'ըլլան, փտախտի նման հետզհետէ վարակելով սիրտը, միտքը ու ամբողջ էութիւնը։

Անա՛ այս վերջին տեսակէն էր անորինը։ Անժէլ հարուստի աղջիկ էր։ Լայն պողոտայի մը վրայ կը բնակէին, ուրկէ ամէն օր առտու եւ իրիկուն կ'անցնէր պատանի մը, թղթապանակը եւ գիրքերը թեւին տակ. իր համեստ դէմքը շրջանակուած սեւ սեւ մազերու առատ ու դիւթական փունջով մը։ Իր առօրեայ այս երթեւեկին մէջ ամէն օր կը հանդիպէր այդ տղուն, իրեն պէս դպրոցական, ցնցոտիներ հագած, տժգոյն դէմքով, պզտիկ ու վառվռուն աչքերով։

Անժէլ, հիմա տասնըչորս տարեկան, իր մէջ արթնցած էր ինքնաճանաչութեան ու դատողութեան ճաշակը։ Ամէն անգամ որ կ'անցնէր այդ տղուն քովէն, իր նայուածքները ակամայ կը խառնէին անորինին գրաւիչ ճառագայթումին տակ։ Պարզ համակրութիւն մը ու անմեղ սէր մը կը զգար անոր հանդէպ. երկուքն ալ իրարմով կը հետաքրքրուէին ու Անժէլ մտադրած էր օր մը կեցնել զայն եւ գէթ քանի մը բառ փոխանակել անոր հետ։ Սակայն ամէն անգամ որ անոր կը մօտենար՝ սիրտը կը բաբախէր, կը կորսնցնէր քաջութիւնը ու միւս օրուան կը յապաղէր։

Սակայն անկէ ետքը ա՛լ չհանդիպեցան իրարու։ Այն տարին անոր պէս ինք ալ ելած էր դպրոցէն ու մտած մօրը թեւին տակ։

Տարի՛ կը մեծնար, սիրտը կարծես իրեն զգացնել կու տար սիրելու պէտքը։ Անժէլի երեւակայութեան մէջ քանդակուած էր այդ տղուն գրաւիչ դէմքը. ան յաճախ միտքը կը բերէր դպրոցական օրերը, հանդիպումները, աչքերը կը գոցէր ու երեւակայութեան մէջ կը պատկերացնէր ցնցոտիներ հագած տղան, հիմա մեծցած իրեն պէս, դէմքը պատանեկան սիրունութիւն մը առած, անոր պզտիկ, վառվռուն սեւ աչքերը աւելի խօսուն, ու առողջութենէն տարբեր նպատակով մը սեւեռուած իր վրայ։

Այս ամէնը, տարիքին առաջացմանը հետ, հետզհետէ կ'ուռճացնէր սրտին մէջ ծնած սիրոյ ծաղիկը, որ հիմա իր հասունցած ցօղունին վրայ կը թրթռար։

Զատկին յաջորդող կանոն կիրակին էր։ Հայոց Ամենափրկիչ վանքին տօնն էր. այն օրը Վիճակին Առաջնորդը հանդիսաւոր պատարագ կը մատուցանէ այդ տաճարին առջեւ. ասոր համար ամբողջ քրիստոնեաները մեծ եռանդութեամբ մէջ կ'ըլլան։ Տէյիրմէն-Տէր'ի ընդարձակ պողոտան եզերող անձնապարար պարտէզները լեցուն կ'ըլլան պճնասէր տէր եւ տիկիններով ու նազելաշունչ օրիորդներով, որոնք առանց առիթներ չեն փախցներ՝ իրենց շքեղ արդուզարդը ցուցադրելու համար։

Անժէլ չէր զրկած ինքզինքը այդ օրուան հեշտանքներէն։ Կանացի հետաքրքրութեամբ մը՝ աչքերը ճամբուն սեւեռած՝ վայրկենապէս կը քննէր անցնողներուն արդուզարդը։ Յանկարծ պաշտելի դէմք մը — որ շատ կը նմանէր իր երեւակայութեան երկնածներուն — տեսնել կարծես սուրացող կառքին մէջ... Կայծ մը թռաւ սիրտէն, դող մը տիրեց մարմինին ու աթոռին կռթնեցաւ, տժգոյն ու յուսախաբ։ Իր անուրջներուն առարկան, իր կեանքն ու երջանկութիւնը ձեռքին տակն էր հիմա։

Բ.

Անժէլի ծնողքը ազէտ ու ինքնահաւան, հակառակ ամէն պաղատանքներու, անդրդուելի մնաց իր որոշումին վրայ։ Ի՛նչ. անանկ հարուստ վաճառական մը պիտի զիջանէ՞ր իր աղջիկը տալու քանի մը սուկի ամսաթոշակ առնող Ուէժիի պարզ գրագիրի մը, քանի որ անդին կային իրեն պէս հարուստ վաճառականներու զաւակներ, որոնք իր աղջկանը ձեռքը կը խնդրէին։ Անժէլի հայրը կուսական սիրոյ մը ստացութեան բոլորովին անգիտակ, իր բարեկամին, Ուէժիի տնօրէնին դիմելով՝ Լեւոնը —աղջկանը սիրածը— ուրիշ քաղաք մը փոխադրել տուաւ։ Ու որոշեց ամուսնացնել աղջիկը։

Անժէլ մերժեց ամէն առաջարկ։ Հայրը սպառնաց պաշտօնանկ ընել տալ Լեւոնը, եթէ տոկալին յամառէր։ Միւս կողմէ խոստացաւ պաշտպանել ու բարձր պաշտօններու հասցնել զայն, եթէ ամուսնանար իր առաջարկածին հետ։

Նկատելով որ եթէ անդրդուելի մնար՝ երկուքն ալ դժբաղդ պիտի ըլլային, իսկ եթէ տեղի տար՝ գոնէ Լեւոն մասամբ երջանիկ պիտի ըլլար, անոր վրայ ունեցած բուռն սէրը հարկադրեց Անժէլը՝ ակամայ համակերպելու։

Հրաւիրները ամէնքն ալ խնդակցականներ հրատարակեցին։ Հարսնիքը մեծ շքով տեղի պիտի ունենար։

Եկեղեցին անհամար լոյսերով ողողուած էր. Տաճարը ծաղկազարդ փայլեցնելով, ոսկի եւ արծաթ Ս. Անօթներով զարդարուած էր. քահանան զգեստաւորուած էր թանկագին շուրջառով, ու վարդապետը ուսէր պաշտօնի քօղով մը կը պատրաստէր։ Եկեղեցւոյն ամէն անկիւնը գրաւուած էին երկսեռ հանդիսատեսներէ։ Անժէլ հարսանեկան զգեստներու մէջ ա՛յնչափ գեղեցիկ կ'երեւար որ թեւեր միայն կը պակսէին անոր, երկինքէն իջած հրեշտակ մը կարծուելու համար։

Քահանան սկսած էր պսակի արարողութիւնը։ Վայրկեանները կը սահէին։ Անժէլի սիրտը կը բաբախէր ներքէն։ Եւ բեւեռեալ մանկութեան օրերը, թարմ աղջկան ամբողջ շրջանը, ուր Լեւոնը միայն երազած էր, անոր հետ ամուսնանալու միակ իղձը փայփայելով։ Աչքին առջեւ ցցուեցաւ իր պաշտած դէմքը, որ հիմա իր առջեւ ծնրադրած կը պաղատէր վերջին վայրկեանին ետ կենալու համար վճռական թիւր մը գործելէ։ Սէրը ներսէն դարձի հրաւէր մը կարդաց։

Անժէլ թաղուած էր այս խորհրդաւոր անդունդներուն մէջ, երբ քահանային խաղաղ ձայնը զինքը սթափեցուց։

— Մինչեւ ի մահ ա՞յր ես...

Անժէլի անձկութիւնը իր գագաթնակէտը հասած էր։ Միակ բառ մը պիտի որոշէր իր կեանքը։ Վերջին անգամ քննեց իր խիղճը, որ «Վա՜յ մըն ես դուն, վա՜յ մըն ես դուն» կը գոչէր։ Ջիղերը կը պրկուէին, հոգին կը գալարուէր, միտքը անհուն գործունէութեան մէջ էր. ցուրտ սառսուռ մը տիրեց վրան, կարծես արիւնը կը սառէր երակներուն մէջ։ Սպասելը տեղն չկար, որովհետեւ քահանաները յաճախ կնքամօր հաւանութեամբ ալ կը գոհանան։ Ուշակորոյս, շրթները դառնեց իրարմէ, ուրկէ վանկ մը թռաւ.

— Ո՛չ...

ԵՐ. Մ. ՃԻՒՀԵՐԵԱՆ

ԶՕՐԱՎԱՐ ՍԹԱՔԷԼՊԵՐԿ

ԳԱՒԱՌԻ ԿԵԱՆՔԸ

ՏԻՎՐԻԿ

Սըվազի արեւելեան կողմը կը գտնուի Տիվրիկ։ Ունի ծովու մակերեւոյթէն 1200 ոտք բարձրութիւն։ Այս քաղաքը իր շրջականներով մէկտեղ կը գտնուի Սեբաստիոյ կուսակալութեան տակ եւ երրորդ կարգի ուղղակի գաւառակութիւն է, որուն արդի գաւառակը է բնիկ Իսմիրցի Անմէտ Ճէմալ պէյ։ Տիվրիկ կը կարծուի շինուած ըլլալ Հռովմայեցւոց Տերերիսս կայսրէն։ Տեղանքը, օդը, ջուրը, եւ կլիման գերազանցելի են. կը գտնուի հիւսիսային բարեխառն գօտիին տակ։ Գաւառակամասութեան սահմանները պատած են Ակն, Աչնըտ-Գանըզ, Գաչէրդ, Գուրուչայ եւ Արաբկիր։ Ունի հինգ գիւղախումբեր. Սինֆան, Քեամէ, Վաղլաղ, Սէվկեր եւ Համաս անուններով։ Գաւառակիս մէջ գտնուած Հայերը, լոկ լուսաւորչական եւ բողոքական են. Թուրքերը Սիւննի կամ Հանիֆի, իսկ Քիւրտերը Ալեվի կամ Բաֆզի-Ղըզըլպաշ։ Տիվրիկի գաւառակը տարածուած է Տաւրոս լերանց շղթային մէջ, որուն բարձրութեան յիշատակութեան արժանի են Կլօլ տաղ, Աք տաղ, Եֆենտի տաղ, Տէմուրլի, Սարը Չիչէկ, Տիմուրձա եւ Գորաղէլ, որոնց ստորոտը ոչ միայն հիանալի այրեր կը գտնուին, այլ եւ բիւրեղացած, քարացած մարմարեայ սիւներ, ծծիկներ, արդիւնք իրենց վրայ գտնուած հանքերու հեղուկին։ Սոյն գագաթները իրենց ազդեցութիւնը բացարձակապէս ունեցած են երկրին կլիմային, բուսականութեան եւ վայրի կենդանիներուն վրայ։ Տիվրիկի հասարակաց ճամբաներէն ամբողջովին շինուած է սոսկ Սըվազի պողոտան, Արաբկիրինը կիսատ է, իսկ միւսները դեռ չեն սկսուած։

Տեղական հիւանդութեանց մէջ յիշատակելի է Հալէպի պալարը՝ որուն սպին յաւէտ կը մնայ դէմքերու վրայ։

Բուն Տիվրիկ քաղաքը իր պարսպապատ գեղատեսիլ դղեակը չէ կորսնցուցած, սակայն փճացած են նախկին առատ այգիները (1)։ Տուները շինուած են կարգ մը բլրոց շղթաներու եւեւէջին վըրայ, որոնց դիմացէն հիւսիսէն հարաւ կ'ընթանայ Պարամա վտակը, որ Ջալբէի օձանդակը ըլլալուն՝ այս անունով կը յորջորջուի։ Պարամայի վրայ քաղաքին մօտ կան երկու կամուրջներ։

Քաղաքը գետանման աղբիւրներ չունի. ժողովուրդը գարուն, ամառ եւ աշուն կը խմէ Ուլու տաուի կամ վտակի ջուրը, իսկ ձմեռը կարգ մը ձորակներէ ակաց ջրերը, որոնք անցնելով ազուագներէ, կը հասնին աղբիւրներէ դուրս։

Քաղաքիս մէջ յիշատակութեան արժանի են վաղեմի բերդը, Ս. Աստուածածնայր կոչուած ամրոցը, եւ Ուլու ճամին։ Ուլու ճամիին շինքն ունի հնդկական, արաբական եւ պարսկական ճարտարապետութիւն։ Դռները արուեստական ամէն նրբութիւն ու կատարելութիւն կը բովանդակեն։ Վրան արաբական գիրերով փորագրուած վերնագիր մը կայ, որ կը յայտնէ թէ Հիճրէթի տարուոյն 620ին հիմնուած կամ շինել տուած է Անմէտ Շահ, որդի Սիւլէյման Շահի։ Մըզկիթը համակ քարուկիր է, գոյնը սըրուած հակիթի (2) դեղնութեան, որուն կողերները ցիրց կ'ելլեն պատերէն քանդուած քարերու տեղէն։

Տիվրիկի գաւառակին մէջ բանեալ աղահանքերն են Համաս, Ալերկին եւ Քոր, իսկ չշահագործուած երկաթ, պղինձ եւ քարածուխի հանքեր հոս հոն, որոնցմէ երկաթը երբեմն բանուած էր ի Խալնովլի գիւղ։ Բնական կենդանիներէն հոս կը գտնուին կով, եզ, գոմէշ, ոչխար, այծ, էշ, ձի, ջորի, ուղտ, հնդկահաւ, հաւ եւ կլիմային յատուկ ամէն տեսակ թռչուններ։ Այլասերած է միայն վաղեմի կատուին ցեղը, զոր թուրք պատմագրներ Վանայ կատուէն աւելի գովասանք կը յիշատակեն։ Իսկ վայրենիներէն՝ գայլ, արջ, աղուէս, նապաստակ, շնագայլ, կզաքիս, ջրշուն եւ քարայծ։ Բոյսերէն կ'աճին ցորեն, գարի, սոսպ, սիսեռ, ֆուճալ, փիկ, կորեկ, ոսպ, գետնախնձոր, կաղամբ, ոսկեխնձոր, բատլըճըն, չորէն, սոխ, կտաւատ, սեխ, ձմերուկ, վարունգ, դդում, շաղգամ եւայլն, որոնցմէ կաղամբին մէկ հատը 20 օխա եւ ձմերուկին մէկ հատը 30 օխա կշռուած են։ Իսկ մրգերէն կան թութ, տանձ, խնձոր, պարկոյն, սալոր, կեռաս, բալ, դեղձ, նուշ, ընկոյզ, սերկեւիլ, ընկոյզ եւ քիչ մըն ալ խաղող։ Երկրին մէջ իւղը, մեղրը առատ են եւ նշանաւոր, չորանն ալ թերեւս կը գերազանցէ Պարսայինը։ Շերամապահութեան ալ մասամբ տրուեցաւ գոյամզամ յորդորանաց եւ հոգածութեան շնորհիւ։ Տիվրիկի նաւահանգիստներն են Կիրասոն եւ Սամսոն, իսկ ներածութեանց կեդրոնները՝ Պոլիս, Հալէպ, Այնթապ, Սըվազ, Կիւրին, Խարբերդ, Արաբկիր եւ Ակն. կը ներմուծուին տեղական արդիւնքներէ զատ՝ եւրոպական բազմատեսակ արտադրութիւններ։

Այսպէս երկրին արտածութիւնն ալ շատ աննշան է. ցորեն, գարի, բուրդ, բուռ, կաշի եւ վայրի կենդանեաց մորթերէն զատ ուրիշ բան մը չունի, որով երկրին ժողովուրդն ալ ստիպուած է ըլլալու խնայող, սակաւապէտ եւ անպաճոյճ։ Արհեստական արտադրութեանց մէջ կ'երեւին գուլպայ, կտաւ, մանուսա, կապերտ, գորգ, գօտի, բարձի երես, չուան, ստրապանակ, թաթպան, տեղական չուլ, թաղիք եւ փսիաթ, որոնցմէ միայն կապերտ ու գորգը ճոխակատար են, իսկ միւսները առ հասարակ անճաշակ։

Տիվրիկէն պանդխտութեան գացողներ շատ կան, գլխաւորաբար Պոլիս, Ատաբազար, Կէյվէ, Սեբաստիա եւ Կարնոյ գիւղեր։ Պանդխտականութեանց մէջ յիշատակութեան արժանի է Պոլսոյ հայ գաղութը, որ եկեղեցական շինութեանց նիւթապէս եւ բարոյապէս օժանդակէ զատ՝ գանձանակի մը հաստատմամբ ալ ատենօք կրցած են ձեռք բերել կարգ մը անշարժ կալուածներ, որոնց արդիւնքով, այսօր քաղաքիս երկսեռ դպրոցը կը մատակարարուի եւ երկու կամուրջի ու եկեղեցիներու աղբիւրներու ծախքերն ալ ժողովրդեան բեռ ըլլալէ ազատած են։

Տիվրիկցի Հայերը կազմութեամբ միջահասակ են, հագուստնին՝ պարկեշտ, կիները առանց գաղնոցի եւ կրծկալի։ Արական սեռէն գլուխ եւ բաճկոն-տաբատ, իսկ կիներէն շըլգեստ հագնողներ ալ սկսած են երեւիլ։ Քաղաքին մէջ նահապետական քիփիքիկը, արծաթեայ գապարան, հողաթափը եւ մոյկը դեռ կը գործածուին։ Գիւղացի հայ ժողովուրդը թէեւ կ'ապրի լոկ երկրագործութեամբ, բայց տեղ տեղ պարտիզպանութեան աշխատողներ ալ կան։ Իսկ քաղաքին հայ ժողովուրդն է առեւտրական, կօշկակար, պղնձագործ, աղաղձագործ, արմնաղիր, մըզովաճառ, շաքարագործ, երկաթագործ, դարբին, հիւսն, թիթեղագործ, ոսկերիչ, համետագործ, դերձակ, ժամագործ, նպարավաճառ, վաճառական, փաստաբան, գինեպան, սրճապան, կառապան, ջրկապան, մանրավաճառ, ներկարար, մազագործ եւ սեկագործ։ Բայց Պոլսոյ մէջ՝ գլխաւորաբար փէճճի եւ հալվավաճառ են։

Ամուսնութիւնները ի չափս հասակի կը կատարուին թէեւ, բայց ծնունդները ազգ կլիմայի հաւասարութիւն չունին։

Հոս Հայերը առ հասարակ իրենց մայրենի լեզուն կը խօսին թէեւ, բայց խըժալուր եւ նկատողութեան արժանի բառեր ալ ունին, ինչպէս փնտռելին = փուել կ'ըսեն, մօրն = ասա, տեղեւին = փուր, տղուն = պլիկ, կոխկռտելին = դնդել, գա՛ր, մա՛րըն տեղ գուս, մուս, լ գիրը ն կը հնչեն, ինչպէս նանէ։ Տիվրիկցիք հաւատարապէս Կիլիկիոյ կաթողիկոսական թեմ են, բայց սովորութիւններն եւ կենցաղին բոլորովին տարբեր է անոնցմէ. աւելի կը նմանին Փոքր Ասիոյ Հայոց։ Առաջնորդական աթոռին թէեւ թափուր, բայց եպիսկոպոսանիստ է. հիմա կը կառավարուի քահանայ Փոխ-Առաջնորդով մը։ Սոյն Վիճակը իր Գաւառական Ժողովը մասնաւոր ունեցաւ, որով հաւանական է որ Քաղաքական, Տնտեսական Ժողովներ, միացեալ Թաղականութիւն եւ Որբանոցի խնամակալութիւնն ալ քիչ ատենէն ըստ օրէնի ընտրուին եւ նորոգուին։ Սոյն ժողովներէն զատ Տիվրիկ ունի միացեալ Թաղականութենէ ընտրուած կալուածոց Հոգաբարձութիւն մը Պոլսոյ մէջ եւ ատ ալ օժանդակ-հոգաբարձութիւն մը հոս, որով ո՛չ թէ միայն Պոլսոյ հասոյթները կը գանձուին, կը պահպանուին, այլ եւ կը կառավարուին անոնց այս Ներսէսեան երկսեռ վարժարանները։ Վիճակիս վանքերը չորս են. Ս. Լուսաւորիչ կամ Կիւրդի անապատ, Ս. Ցոլակ, Ս. Թորոս եւ Աստուածամայր Ներկեայ վանքը, ամէնքն ալ զուրկ վանահայր-վարդապետէ եւ քահանայէ։ Ուխտավայր է միայն անանկ այս Ս. Լուսաւորիչ վանքը իր Ո. Հանայը բաց կը պահէ 16 որբերով։ Քաղաքիս եւ գիւղերու եկեղեցիներն են թուով 14, իսկ քահանաները՝ 12։ Գիւղերու եկեղեցիներէն ոմանք ունին բաւական հարստութիւն, բայց իրենց նպատակին չեն ծառայեր. իսկ քաղաքի եկեղեցիներու կալուածները, տրա եւ խմբութ, քիչ են թէեւ, բայց կը ծառայեն թէ՛ կրթութեան եւ թէ՛ եկեղեցիներու պայծառութեան։

Տիվրիկի համայնքը հազիւ կ'առնէ ո՛չ միայն մատաղ առաջասը եւ շամինը, այլ եւ միսը՝ հանճարի հետ խառնելով ու խաշողէ տերեւով փաթթելով. Այս պատճառաւ, ինչպէս յայտարարած է բժիշկ մը, կը հանեն անդացիք քեօֆիք մմկսի կոչուած վէրքը։

Տիվրիկի մէջ Հայերը ունին երկու եկեղեցի բերդոթաղի մէջ, վարի եւ վերի անուններով։ Վարի եկեղեցին կը կոչուի Ս. Երրորդութիւն, իսկ վերինը՝ Ս. Աստուածածին։

Տիվրիկցիք այժմ Առաջնորդարանի չունին։ Ի նորոյ գերեզմանատուն մըն ալ պատրաստելու պէտք կայ, որպէս զի աղտոտին թէ՛ ցրուել վիճակէ մը եւ թէ մեռելները իրարու վրայ թաղելէ։

Տիվրիկի Հայոց միակ երկսեռ վարժարանը կը կոչուի Ներսէսեան, որոնց արական մասը չէնք ունի, կառուցուած չունի, իսկ իգականը ոչ չէնք եւ ոչ ալ կահաւորուած ունի։ Երկսեռ աշակերտներուն թիւը 260 է, 200ը մանչ, իսկ 60ը աղջիկ. առաջիններուն բաժնուած են ինը կարգերու իսկ վերջինները՝ երեքի։ Վարժարաններու դասախօսները ինն են, որոնց տարեկան 150 ոսկի ռոճիկ, որմէ 120ը Պոլսոյ կալուածոց հոգաբարձութենէն կը հոգայ, իսկ 30ը տեղացին՝ թոշակներով։ Ցարդ շրջանաւարտ եղած չէ։ Սոյն վարժարանէն զատ Նպատակով վարժոցներ կան Սինճան, Մըրվառ, Ս. Ցոլակ, Արմուտաղ եւ Քորդոմ գիւղերուն մէջ։ Միւս գիւղերն ալ ձեռք դպրոցներ կը բացուին թէեւ, բայց ի չգոյէ կարող ուսուցչի, քօշլերութեան եւ օժանդակութեան՝ միշտ մնացած են ամուլ։ Տիվրիկի հայ բողոքականներն ալ վարժարան մը մէջ երկսեռ ուսուցչով վարժարան մը բացած են եւ ունին 50 աշակերտ, որոնցմէ 13ը բողոքական, իսկ 37ը լուսաւորչական են։ Անոնք ալ տակաւին ընթացաւարտ չեն ընծայած։ Տիվրիկի մէջ իգական սեռի դաստիարակութիւնը թէեւ իր կարեւորութիւնը ցարդ չէ ստացած, բայց արականը քէչ չէ եւ ուսանողները առհասարակ ուշիմ են եւ սրամիտ։

ԿԱՐԱՊԵՏ ՏԷՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ
Տիվրիկ

---

(1) Աւանդուի թէ ատենօք հոս մէկ օխա գինին մէկ փարայի կը ծախուէր եղեր. գինեպան մը ուզելով շատ յաճախորդ շահիլ, մունետիկ կանչել տուեր է թէ «ես մէկին ալ հետը կուտամ մէկ փարայի։»

(2) Կ'ըսուի թէ արձանագրութիւն մըն ալ կայ եղեր վրան, որով կը յայտնուի թէ 40 հակիթը մէկ փարայի ալ երբ բարձրանայ, գինելով պատերու գոյնը տալու է։

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Քուրոբաթքին զօրավարը ո՛ւր պիտի պատերազմի. — Երկու կողմի բանակները. — Ճակատամարտին արդիւնքը. — Ռուս զօրավարի մը կարծիքը։

Բարիզի թերթի մը թղթակիցը հեռագրէ Բեդերբուրկէն. — «Ուա-Ֆան-Կոու ճակատամարտէն ի վեր մեծ եւ կարեւոր ճակատամարտներ տեղի չունեցան։ Գալով այն ճակատամարտին որ անհրաժեշտաբար պիտի կատարուի Քայ-Բինկի շուրջը, Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութեան եւ ընդհանուր սպայակոյտի պաշտօնեաներուն մէջ սա կարծիքը կը տիրէ. — Այդ մեծ ճակատամարտը եթէ տեղի ունենայ, անոր թատրը Քայ-Բինկի շրջակայքը պիտի ըլլայ։ Քուրոբաթքին զօրավարը իր զօրութեան ամբողջութիւնը թէեւ Հայ-Ջէնկի եւ անոր հարաւային կողմը՝ Քայ-Բինկի մէջտեղը համախմբած է, սակայն պէտք է վստահ ըլլալ թէ Քայ-Բինկէն անդին պիտի չերթայ։ Վերջերս դէպի հարաւ ղրկուած ռուս զինուորները Քայ-Բինկ դարձած են եւ որոշուած է որ ալ հոն չյառաջանան։ Քուրոբաթքին զօրավարը ամէնէն աւելի ըմբռնած ըլլալով որ պիտի չկրնայ արգիլել Քուրոքի եւ Օքուի զօրավարներուն միահաղոյն յառաջացումը, Լեաօ-Թանկի թերակղզին, Ին-Քէուն եւ Նիւ-Ջուանկն ալ միասին, ճապոններուն թողելով հա պիտի քաշուին։ Վերջին անգամ առնուած պաշտօնական հեռագիրներու նայելով՝ Օքու զօրավարին յառաջապահները կը գտնուին Սիւ-Եօ-Չէնէն հօթը-ութ քիլոմէթր դէպ ի հիւսիս եւ Քայ-Բինկէն ալ երեսուն քիլոմէթր դէպ ի հարաւ։ Սիւ-Եօ-Չէնի հիւսիսային կողմէն առանըչուս քիլոմէթր հեռուն գտնուող ռուս զինուորները երկաթուղիին երկայնքէն դէպ ի հիւսիս կը քաշուին։ Ճապոնները եթէ այդպէս շարունակեն յառաջանալ, երկու-երեք օրէն Քայ-Բինկ պիտի մտնեն։ Դէպ ի Քայ-Բինկ քալող ճապոնական զինուորներուն թիւը 120,000էն 130,000 կը հաշուուի. առանց խոշոր թնդանօթներ ունին։ Ճապոնները միայն երկու զօրաբաժին թողած են Բորթ-Արթուրի առջեւ։ Վերջերս Լեաօ-Թունկի թերակղզիին հարաւային կողմի զինուորական գործողութեանց դանդաղելուն պատճառն ալ ասկէ առաջ եկած է։ Սպանները հաւանութիւն կը յայտնեն Քուրոբաթքինի զօրավարին այն որոշման, որով պատերազմի պիտի ձեռնարկէ Քայ-Բինկի մէջ՝ պատերազմի համար բոլորովին անբաւական տեղ մը, վասն զի Քայ-Բինկի մէջ եթէ ճակատամարտ տեղի ունենայ, ռուսական բանակին ձախ կողը՝ Քուրոքի զօրավարին, ճակատը՝ Օքու զօրավարին եւ աջն ալ ճապոնական նաւային զօրութեան ամբարձակութեանը ենթակայ պիտի ըլլան. Նաեւ ետեւի կողմին ալ պիտի սպառնան Ին-Թէու ցամաք հանուելիք ճապոնական զինուորները։ Քուրոբաթքինի զօրավարը պատերազմ տեսած ճարտար հրամանատար մըն է, որով վտանգաւոր ծուղակի մը մէջ իյնալիք մարդ չէ։ Այդ տեսակ ճակատամարտ մը ռուսական բանակին մէկ մասը բնաջինջ ընելէ զատ ուրիշ բանի պիտի չծառայէ»։

— Իւսուֆի Էնվալիտի անօրէն Բրիլիվանով զօրավարը Ուա-Ֆան-Կօւի ճակատամարտին առթիւ սա յայտարարութիւնը ըրաւ. — «Ռուս-ճապոնական պատերազմը անգին տեղեկութիւններ կուտայ ռուսական թնդանօթաձիգներուն։ Սորվեցանք թէ արագաձգուած ռմբակոծութեան դէմ անկարելի է ազատել պաշտպանողական դիրքի թնդանօթները, թէ պէտք է զանոնք լքանել եւ թէ երկաթի փոթորիկը այնքան սաստիկ է որ զինուորները եւ ձիերը կը սպաննուին թնդանօթներուն քով. Նաեւ թէեւ կարելի է զինուորներուն տեղ ուրիշները դնել, սակայն ձիերուն համար կարելի չէ այսպէս ընել։ Կը յիշէք թէ Թուրէնչէնի ճակատամարտին առեն, վեց թնդանօթներու հարիւր ութ ձիերէն 97ը սպաննուեցան։ Այդ պայմաններուն մէջ ինչպէս կարելի է հա տանիլ թնդանօթները։ Հիմա բազմաթիւ թնդանօթներ եւայլն կը ղրկուին Ծայրագոյն Արեւելք։ Հետեւաբար քանի մը թնդանօթներու կորուստը կարեւորութիւն չունի։ Պաշտպանողականի մէջ արդէն անխուսափելի էր։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Պատերազմին չիքը. — Փոխառութեան մը պայմանները. — Պատերազմին մէկ ամսուան ծախքը. — Ճափոնի մէջ ելմտական կացութիւնը։

Թօքիօյէն Բարիզի թերթերէն մէկին ուղղուած թղթակցութիւն մը սա տեղեկութիւնները կուտայ Ճափոնի ելմտական վիճակին վրայ զոր շատ աննպաստ կը գտնէ, սա տեսութեամբ թէ պատերազմի չիքը դրամն է. — «Ճապոնական վերջին փոխառութիւնը յունիս 9ին կնքուած Լոնտոնի եւ Նիւ-Եորքի մէջ, բաւական դժնդակ պայմաններու մէջ կատարուեցաւ։ Երկու հարիւր յիսուն միլիոն ֆր.ի այդ փոխառութիւնը հարիւրին ինը տոկոս ունի. Նաեւ — ինչ որ ամէնէն աւելի ճապոններուն սիրտին դպած է — անգլիական եւ ամերիկեան սեղանաւորները, այդքան սուղ տոկոսէ մը զատ, միանգամայն պահանջած են Ճափոնի մաքսերը իբրեւ երաշխաւորութիւն։ Հարկ եղաւ համակերպիլ այդ ծանր պայմանին։ Աւելորդ է ըսել թէ Ճափոնի մէջ այդ մասին մեծ դժգոհութիւն մը կը տիրէ։ Այդ փոխառութեան գլխաւոր շարժառիթներէն մէկն է Ճափոնի պետական Պանքային գրեթէ յուսահատական վիճակը՝ հնչուն մետաղադրամի պատրաստ քանակութեան մասին նուազութիւն մը որ աւելի կը ծանրանայ սեկեղրամի նոր դրութենէն։ Այս տարուան առաջին չորս ամիսներուն մէջ երեք միլիոն եէնի սեկեղրամ ներածուեցաւ. մինչ նոյն ժամանակամիջոցին արտածուած սեկեղրամին քանակութիւնն է յիսուն միլիոն եէն, որով 57 միլիոնի պաց մը կայ։ Այդ կերպով մինչեւ վեց շաբաթ սեկեղրամի հատ մը անգամ պիտի չմնայ Ճափոնի մէջ։ Աւասիկ կնքուած փոխառութեան եւ ասկէ վերջը կնքուելիքներուն պատճառը, վասն զի Ճափոն չի կրնար շարունակել այդ շատ աննպաստ կացութիւնը»։

— Թօքիօյէն կը հեռագրեն Սթանտարտի թէ ճիշդ հաշիւ մը նայելով պատերազմին առաջ բերած ծախքերը շատ քիչ են։ Պատերազմող զօրաբաժինի մը ամսական ծախքն է երկու միլիոն եէն եւ թէ նաւատորմին ծախքն է տասը միլիոն։ Բարիզի թերթ մը դիտել կուտայ թէ եէնը Ճափոնի մէջ հինգ ֆրանք կ'արժէ, իսկ օտար երկիրներու մէջ երկու ֆր. 58. Հետեւաբար իւրաքանչիւր զօրաբաժին ամսական տասը միլիոն ֆր. ծախքի մը պատճառ կ'ըլլայ։ Ճապոնները տասներեք զօրաբաժին ունին Մանչուրիոյ մէջ, որով ամսական 160 միլիոն ֆր. կը ծախսեն, որ նաւատորմին 50 միլիոնին վրայ աւելցնելով ամբողջ գումարը կ'ըլլայ 210 միլիոն ֆրանք։ Հետեւաբար Բարիզի լրագիրը առօրինակ կը գտնէ Սթանտարտի ըսածը թէ պատերազմին առաջ եկած ծախքը շատ քիչ է։

— Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ պատերազմին ազդեցութիւնը, սեղանաւորական հրապարակին վրայ յայտնուած է զգալի կերպով։ Օզաքայի պանքան, հակառակ իր անօրէնին խոհեմութեանը, փակուեցաւ։ Տեղւոյն մեծ սեղանաւորներէն շատերը ահագին գումարներ ունին այդ հաստատութեան մէջ։ Շանկայէն առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ճափոնի սեղանաւորական կացութեան մասին մեծ երկիւղներ կան։ Օզաքայի Պանքային անանկութիւնը շատ գէշ տպաւորութիւն մը գործեց չինացի մեծ վաճառականներուն վրայ, որոնց ճապոնասէր զգացումները մինչեւ հիմա կասկած չէին վերցներ։ Այս միջոցիս յանկարծական փոփոխութիւն մը կայ այդ Չինացիներուն զգացմանց մէջ։ Ճափոնի ելմտական կացութիւնը կը հակակշռէ անոր ջանքերուն վրայ, զորս կ'ընէ Չինու մէջ ազդեցութիւն մը ձեռք բերելու նպատակով։

«ՎԱՐԵԱԿ» ՄԱՐՏԱՆԱՒԸ

Չեմուլբոյի ծովածոցին մէջ.— Ազատման գործողութիւնները.— Մէկ տարուան աշխատութիւն։

Լոքալ Անցայկեր կը ծանուցանէ թէ Չէմուլբոյի ծովածոցին մէջ ճապոններուն ձեռնարկած աշխատութիւնները, ռուսական Վարեակ յածանաւակը ջուրէն վեր հանելու համար, լաւ վիճակի մէջ կը կատարուին։ Նաւուն գրեթէ բոլոր ծակերը գոցուած են, սակայն քիչ ժամանակի մէջ կարելի չէ որ Վարեակ, ճապոնական դրօշ պարզած, Ճափոնի նաւատորմին մէջ գտնուի։ Հազիւ սեպտեմբերին պիտի կրնայ ջուրէն դուրս հանուիլ. յետոյ նաւուն մէկ պիտի տարուի, ուր բոլոր մեքենաները եւ զէնքերը պիտի վերաշինուին։ Ամենէն քիչը մէկ տարուան աշխատութիւն կայ, որով, ամենէն նպաստաւոր պարագային մէջ, հազիւ 1905ի վերջերը Վարեակ պիտի կրնայ իբրեւ մարտանաւ ծառայել։

ՃԱՓՈՆՆԵՐՈՒՆ ԾԱԳՈՒՄԸ

Մալէզեան թէ մոնկոլեան ցեղ.— Զօրավար Քուռոքի եւ վարչապետ Քացուրայի ծագումը։

Ճապոնները մալէզեան թէ մոնկոլեան ցեղին կը վերաբերին։ Տոքթ. Հիլկէնտորֆ կը հաստատէ թէ Նիփփոնցիները կը պատկանին մալէզեան ցեղին, եւ իբր հաստատութիւն իր ըսածին կը յայտարարէ թէ Ճափոնցիներուն այժմի սովորը յաճախ երկու հատ է փոխանակ մէկի։ Երկրորդ սովորը առաջինին միացած է կրտսուածով մը։ Տոքթ. Հիլկէնտորֆ այս երկրորդին կը ճանչնայ մալէզեան ցեղին կատարեալ տիպարը։ Միւս կողմէ, ապացուցիչ զիտակ կ'ըլլայ Ցանասաւանի մէջ, այսօր ալ գտնուող տիպը սեւեցեալ ճաւ բանցի զօրաւորներու եւ պետական մարդոց դագաղ մնացած վրայ։ Վերջերս Ամերիկայի թերթերը կը գրէին թէ զօրավար Քուռոքի հոլլանտական ծագում ունի եւ թէ իր ազգականները կը գտնուին Բէլճիքայի մէջ։ Հիմա ալ միեւնոյն թերթերը կը ծանուցանեն թէ Ճափոնի նախարարապետ Պ. Քացուրա եւս հոլլանտական ծագում ունի եւ թէ իր զօրավար Քուռոքի պէս եւ Թեսալիոյ մէջ ծնած է։ Իր ազգականները, որոնք միեւնոյն անունը կը կրեն, Ամերիկայի մէջ հաստատուած են։ Թեսալիոյ Քացուրաները, որոնք հողագործ ըլլալով, բարեկեցիկ վիճակի մէջ չեն գտնուիր, հիմա իրենց հզօր ազգականին դիմում ընելու մտադիր են, անոր աջակցութիւնը խնդրելու համար։

ՃԱՓՈՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ

Նշանտուքներ եւ ամուսնութիւններ.— Արարողութիւններ.— Նուէրներ։

Ամուսնութիւնը Ճափոնի մէջ լոկ քաղաքային դաշինք մըն է։ Նոյն իսկ ամուսնութեան արարքը, ինքնին, երկրորդական է, կը կողմէ ուրիշ արարողութեան մը, որ նոյնքան իրարու կը կապէ խօսնեղները որքան ամուսնութիւնը։ Այդ արարողութիւնն է նշանտուքը։ Երբոր անձերու կողմէ կը կատարուին նշանախօսութեան բանակցութիւնները, ծնողքները կողմէ անոնց մասին ըլլալով լիովին զոհ իմանալէ ետք, երկու կողմերէն եղած առաջարկներն ալ կը քննեն։ Ցետոյ, երբ համաձայնութիւն գոյանայ, նշանտուքի առթիւ կ'որոշեն։ Այդ համաձայնութիւնը, որ վերջնական է (բացի մահուան պարագային), կրնայ կատարուիլ ամուսնական արարողութենէն ամիսներ, տարիներ առաջ, իսկ ամուսնական արարողութիւնը նուազ կարեւոր ըլլալով, անշուշտ տեղի կ'ունենայ։ Երկու ընտանիքները եւ վկաները, այսինքն մօտիկ ազգականները, իրարու ժամադիր կ'ըլլան փեսին տանը։ Ու ամէն ոք բոլորին կը նստի, եւ անոնք որ ամուսնական նախկցութիւնները կատարած են, երկու նշանածներուն կ'ընծայեն տարբեր մեծութեամբ երեք փոքր գաւաթներ։ Անոնց մէջ կայ «սաքէ» անուն ըմպելի մը, չոր համեմուած։ Նշանածները երեք անգամ կը պարպեն այդ երեք գաւաթներէն իւրաքանչիւրը։ Ցետոյ քաղաքապետական պաշտօնեայ մը, որ հրաւիրուած է այս արարողութեան, միացած կը նկատէ զանոնք։ Արարողութեան մէկ մասը կը կոչուի «սան-սան-քու», որ կը նշանակէ երեք, երեք-ինը։ Արդարեւ, նշանածներէն իւրաքանչիւրը ինը անգամ կը պարպէ ըմպելին։ Այդ վայրկեանէն կընալ, ամուսինը բացարձակ իրաւունք ունի իր կնոջ հետ առանձնանալու, բան մը որուն մէջ չի թերանար։ Զգեստը որ հրաւիրեալները ասոն եւ խմեն, հարսանեկան սենեակը կը քաշուի կնոջ հետ։ Ցետոյ երբ հարսին հետ կը վերադառնայ, ազգականները եւ բարեկամները կը շրջապատեն զանոնք եւ ամէն տեսակ մանրամասնութիւններ կը հարցնեն, որոնց թուումը անպատեհ պիտի ըլլար։ Ցետոյ երկու ամուսինները սեղան կը նստին եւ մինչեւ արշալոյս կը ճնկեն։ Նշանած աղջկան համար, ամուսնութեան արարողութիւնը քիչ մը աւելի շքով կը կատարուի։ Հարսնիքին իրիկունը, մեծ հանդէսով փեսային տունը կը տարուի հարսը, պաց կառքով, որուն հետեւանօք կ'ընկերանան լապտերակիրներ։ Ազգականները եւ բարեկամները անոնց ետեւէն կու գան կառքով, նուէրներ առած հետերնին, զորս կինը պարտի տանիլ իր ամուսնոյն։ Այդ նուէրները կրնան աւելի կամ նուազ ճոխ ու բազմաթիւ ըլլալ, ընտանիքին բարեկեցութեան աստիճանին համեմատ։ Բայց այդ նուէրներուն մէջ երկու հատ կան, որոնք պարտաւորիչ են։ Կինը պէտք է իր հետ տանի նշանածին հագնելիք հագուստը եւ ծածկոցի տեղ ծառայող պատառները, որոնք բովանդակ կազմածը կը ձեւացնեն Ճապոնցիներու անկողիններուն։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ԱՄՐՈՑՆԵՐՈՒ ԳՐԱՒՈՒՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 յունիս.— Թօքիօյէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի թէ Ճապոնները գրաւեր են Բորթ-Արթուրի հարաւային արեւելեան կողմէն քանի մը ամրոցներ։

ՃԱՓՈՆԻ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.— Զրոյց կայ թէ Ճապոնները գրաւած են Քայ-Բինկը։

— Հաստատուեցաւ Սիւ-Եէնի գրաւումը Ճապոններուն կողմէ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ֆանկ-Չէնկ-Լինկի կիրճին մէջ Ռուսերը պարտուեցան։ Ճապոնները գրաւեցին մէկ քանի կարեւոր կիրճեր։

ՄԵԾ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռուսական յառաջապահները Հայ-Չէնկէն տասներկու քիլոմէթր անդին կը գտնուին։ Երկու կողմէն այդ կերպով իրարու մօտենալէն սա կը հետեւի թէ սպասուած մեծ ճակատամարտը շատ մօտալուտ է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Քուրոբաթքին զօրավարը իր հրամանին տակ հարիւր հազար զինուոր կը համախմբէ։ Սխալ է այն լուրը թէ ռուս հրամանատարը, մեծ ճակատամարտի մը չձեռնարկելով, ետ պիտի քաշուի։

ԲԱՐԻԶ.— Քուրոբաթքին զօրավարին հրաման ուղարկեցաւ սպասել երկու հարիւր հազար զինուորներու ժամանման՝ յարձակողական ձեռնարկելու համար։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ սպայակոյտը իր տեղեկագրին մէջ կ'ըսէ թէ վերջին ճակատամարտներուն մէջ հաստատուած է որ Ճապոններուն թնդանօթները շատ հեռուն ռումբ չեն արձակեր, սակայն անոնց ռումբերը մահաբեր են ու քանդիչ։

— Լիաօ-Եանկէն կը հեռագրեն թէ Անգլիոյ զինուորական կցորդ Վաթէրս գնդապետը յայտարարեր է որ Ուա-Ֆան-Կօւի ճակատամարտին մէջ հաստատուած է ճապոնական բանակին քաջութիւնը եւ Ռուսերուն անվեհեր ընդդիմութիւնը։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը հեռագրեց բրիտանական Ալլանթոն շոգենաւին տիրոջը թէ Պետերսպուրկի անգլիական դեսպանատունը բողոքեր է Վլատիվոսթոքի ռուսական նաւատորմին կողմէ նոյն շոգենաւու գրաւուելուն դէմ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ կառավարութիւնը պէտք եղած հրամանները տուաւ՝ փութով երեք զրահապատ-յածանաւ ղրկելու Քիաօ-Չէաւի նաւահանգիստը։

ԲԱՐԻԶ.— Ռուսիոյ կայսրը մեծ խանդավառութեամբ բողոքեց թէ Ճապոնները անգթութիւններ կը գործեն ռուս վիրաւորներուն դէմ։

— Պետերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ կայսրուհիին տղաբերքը մօտալուտ է։

ԱՊԱՐԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵՐԹԵԼԱՆԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 16,
ԻԶԶԷԹ ՓԱՇԱ ԽԱՆԻՆ ՔՈՎ, ԿԱԼԱԹԱ

Ցարգոյ հասարակութեան կը ծանուցուի թէ սոյն վաճառատունը կը ծախէ Գրիւնէլի գործէ, թիւլէ ընտիր վարագոյրներ, այլ եւ այլ տեսակ քօրնիշներ, կարասիներու յարդարման յատուկ կերպասներ՝ բամպակէ, բուրդէ, մետաքսէ, նաեւ հոյակերպ քօնսուլներ, պիւֆէներ, մահճակալներ, աթոռներ, նկարներ, պատի ժամացոյցներ, եւն.։ Բոլոր այս ապրանքները կը ծախուին շատ չափաւոր պայմաններով։ Վաճառատունը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ սալոնի, ննջասենեակի եւ ճաշասրահի ամբողջական կարասիներ։ Օթեցաքը ծախսերն առողջական տանելով վարած օթեցարար մը պատրաստ կը գտնուի վաճառատան մէջ, կարասիներու յարդարման աշխատութիւններ կատարելու համար։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ
ՀԱՍՏԱՏ ԳԻՆԵՐ

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Արշիպեղագոսի կղզիներու նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Գասթէմօնիի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին հուգուգի ճիւղին նախագահ Իզզէթ էֆ. որուն յաջորդեց Սէլանիկի նահանգին կեդրոնական առեւտրական դատարանին նախորդ նախագահ Ապտուլլահ Րէֆէթ պէյ։ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Լաւրընէի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Եուսուֆ Զիեա պէյ, որուն յաջորդեց Շքօտրայի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Սալիհ Հիլմի էֆ.։ Ասոր ալ յաջորդեց Ճէպէլը Պէրէքէթ գաւառին (Ատանա) նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Իսմայիլ Ֆէհմի էֆ.։ Ճէպէլը Պէրէքէթի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Գօզանի (Ատանա) գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Մազհար պէյ, որուն յաջորդեց դատական նախարարութեան պաշտօնեաներու վիճակագրութեանց դիւանին քարտուղարներէն եւ Իրաւագիտական վարժարանին շրջանաւարտ Ապտուլլահ Մէճտի էֆ.։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար Պարսկաստանի մէջ 151½ օսմ. ոսկի հանգանակուած է։ Հանգանակութեան մասնակցողներուն մէջ կան օսմ. հպատակ դեղագործ Գասիմ էֆ. Տալկէճեան՝ 356 ղրուշ, դերձակ Վիլէն էֆ.՝ 237, Միհրան էֆ.՝ 71, Սիման էֆ. Կէվրէկեան՝ 71, առամիսաըժ Մամիկոն էֆ.՝ 47, Տիգրան էֆ. Դօրեանց՝ 47, կօշկակար Ցօլակիմ էֆ.՝ 23, Միհրան էֆ. Թամզուրաճեան՝ 23, Տիգրան էֆ.՝ 23, Մելքոն էֆ.՝ 11, դեղագործ Կարպիս էֆ. Փափազեան՝ 11, Տալման բնակող Վանեցի Կարապետ էֆ. Տէր Աբրահամեան՝ 227, եղբայրը՝ Նշան էֆ. 95, կօշկակար Պրուսացի Կարապետ էֆ. Կիւլմէզեան՝ 27 եւ կաթողիկ համայնքէն Տրապիզոնցի Բէբէ Ցօլեանը էֆ.՝ 47։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Թէրսանէի մէջ Անատոլու նաւագործարանին ճարտարագէտներուն կողմէ նորոգուած Ավնիլլահ մարտանաւին նորոգութիւնները աւարտած ըլլալով, մէկի օրը մեքենաներուն գանձման փորձը քննելով հաստատուեցաւ թէ շատ գոհացուցիչ են։ Այսօր ալ ամբողջ մեքենաները, կաթսաները եւայլն պիտի քննուին եւ փորձուին, եւ եթէ գոհացուցիչ ըլլալը հաստատուի, յանձնումի գործողութիւնը պիտի կատարուի։

— Օսմ. թորփիլոններուն նորոգութիւնը չոր Անատոլուի ճարտարագէտները պիտի կատարեն, քիչ ատենէն պիտի աւարտի։

— Օսմ. ծովեզերքներու պահպանութեանը համար պէտք եղած տասներկու թնդանօթակիրներու շինութեան համար նաւագործութիւնը պիտի կատարուի եւրոպական նաւագործարաններու մէջ։

— Ծովային նախարարութիւնը ծանուցեց Քրուփի զինագործարանին որ Ասարը Թեւֆիք զրահաւորին խոշոր թնդանօթները դրուին զրահապատ աշտարակներու մէջ։

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ հանգուցեալ ընդհանուր քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշա, անցեալ կիրակի Սէլանիկէն Մանասըր ուղեւորեր է։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԳԻԾ.— Զէյնէպ պաշտօնաընէն քառասուն տարուան մենաշնորհ խնդրուեցաւ Պանկալթիի եւ Պըլլաքէհէրի մէջտեղը թրամուէյի գիծ մը հաստատելու համար։

ՄԱՀԻԼԻՒԼՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց առանց բացառութեան պարգեւ մը (իւպարիէ) տալ՝ Մահիլլէ Միւմսէ կոչուածներու գոյութիւնը իմաց տալողներուն, այն պարագային երբ անոնք կարելի ըլլայ որսամադրեանց ... երկեան հանել։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանին նախագահը նորէն սա օր պայմանաժամ տուած է կաշառքի աւանդ անձին որ Բարիզ փախած եւ խաւարարութեան ... ըլլալուն համար ամբաստանուած է։ Այդ պայմանաժամին եթէ չներկայանայ, օրէնքին իրեն անտառ ... պիտի դատուի, քաղաքացիական իրաւունքներէ պիտի զրկուի, ստացուածքները պիտի գրաւուին եւ ինք որ եւ է պաշտօնէ զրկուելու իրաւունք պիտի չունենայ։

ԹՆԴԱՆՈԹԱՐԱՆԻ շինութեանց յանձնաժողովին նախագահ Հասիպ փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, երէկ մեռաւ Կէօզթէփէի իր ամառանոցին մէջ։ Ցուղարկաւորութիւնը այսօր կատարուելով մարմինը Եէոզպի պիտի թաղուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քօնսթան յառաջիկայ շաբաթուան ուրբաթ օրը որ ձախորդով Բարիզ պիտի ուղեւորի։ Խորհրդական Պ. Պօբօր որ գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ, շաբաթ օրը Կ. Պոլիս կը ժամանէ։

ԼԵՏԻՆԵՆԷՆ կը գրեն թէ խաղողի բերքը այս տարի շատ առատ է։ Այդ պարագան հաստատուած է ամէնէն աւելի շաբաթէ մը ի վեր, վասն զի ժամանումները եւ վաճառումները սկսած են։ Անցեալ տարիէն մէկ միլիոն քիլօ աւելի է եւ տեսակն ալ լաւ։ Գիները միայն պակաս են անցեալ տարիէն, վասն զի անցեալ տարի մինչեւ 18 ղրուշ ծախուեցաւ, մինչ դեռ այս տարի լաւ տեսակները քանի մը օրէ ի վեր 16 ղրուշի կը ծախուին, բայց ասիկա ալ քաշուելիք է, եթէ նկատողութեան առնուին եւրոպական հրապարակներու գիները՝ 7.50-8 ֆր.։ Գինեգործութիւնը կը գոցուի բերքին առատութեամբը։ Ալջամիքները անցեալ տարուան պէս չեն, վասն զի անցեալ տարի շատ առատ էին, սակայն, հակառակ երկարատեւ երաշտութեան, հունձքը շատ գոհացուցիչ վիճակ մը ունի։ Արեւելեան Ռումէլիէն եւ Պուլկարիայէն առնուած վերջին լուրերու նայելով, նոյն տեղերն ալ հունձքերը շատ լաւ են։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Կրիբարիս, երէկ, Ֆէնէր երթալով տեսակցեցաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին եւ Երուսաղէմի պատրիարքական փոխանորդին հետ։

ՄՈՒՏԱՆԵԱՑԷՆ կը գրեն թէ խաղողի եւ ձիթապտուղի բերքերը առատ են։ Երաշտութիւնը եւ հիւսիսային հովը հիւանդութիւններէ զերծ կը պահեն այգիները։

ԲԱՐԻԶԷՆ կը գրեն թէ Կ. Պոլսոյ ամերիկեան դեսպան Պ. Լէյշմանի աղջկան՝ Օր. Պէրթի Լաւի եւ Կոնթօ-Պիրոն կոմսին հետ ամուսնութիւնը կատարուեր է։

ԱՐՂԸՆԻԻ ՀԱՆՔԸ.— Նախարարաց Խորհուրդը նկատելով որ թնդանօթի, կաթսայի, փամփուշտի, նաւային երկաթներու համար եւայլն պղինձի պէտք կայ, որոշեց որ Սպառազինութեան Դրան, Թնդանօթարանի եւ ծովային նախարարութեան պէտք ունեցած պղինձները առնուելէ ետքը միայն մնացածը Լոնտոն ղրկուի՝ ծախուելու համար։ Այս տարուան համար հաստատուեցաւ թէ նոյն պաշտօնատուները հինգ հարիւր հազար օխա պղինձի պէտք ունին, որով մնացած 1,200,000 օխա պղինձները Լոնտոն պիտի ղրկուին։

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԻ նոր կանոնագրին կիրառման եղանակին եւ կատարուելիք քննութեան համար Զինուորական վերատեսուչ Ալի Րիզա պէյի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը իր խորհրդակցութիւնները աւարտելով, տեղեկագիր մը ներկայացուց Հանրային Պարտքի վարչութեան։

ՊԷԼԿՐԱՏԻ օսմ. դեսպան Ֆէթհի փաշա, որ անցեալները Նիշ գացած էր, Պէլկրատ վերադարձեր է։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ կեդրոնին թաղապետութեան անունով յիսուն հազար ոսկիով վիճակահանութիւն մը պիտի կազմակերպուի։ Այդ նպատակով ներկայացուած ծրագիրը քննութեան պիտի ենթարկուի։

— Սէլանիկի մէջ օդերը սկսած են տաքնալ։ Ջերմաչափը շուքի մէջ 35-36 աստիճան ցոյց կուտայ։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ օսմ. անուն Ընկերութեան բաժնետէրերու ժողովը անցեալ օր Ռալլի խանին մէջ գումարուեցաւ։ Վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը կարդացուեցաւ, որ կ'ըսէր թէ անցեալ տարի բամպակի գիները սուղ ըլլալով թէեւ շատ մը գործարաններ դադրած էին, սակայն Մանասթրի օսմ. Ընկերութիւնը առաջուընէ մեծաքանակ բամպակ գնած ըլլալով, կրցաւ իր դիրքը պահել եւ 5254 ոսկի 63 ղրշ. զուտ շահ մը ձեռք բերել։ Վարչական Խորհուրդը առաջարկեց այդ գումարին 2002 ոսկին իբր 4 % տոկոս բաշխել բաժնետէրերու, 450 ոսկին յատկացնել անշարժ կալուածներու հաշւոյն մէջ նշանակուած գումարին, 2727 ոսկի 63 ղրուշը՝ մեքենաներու տարեկան մաշման եւ 75 ոսկին ալ գործարանին անօրէնին։ Բաժնետէրերէն Պ. Բիբբ խօսք առնելով յայտարարեց թէ քանի որ Ընկերութիւնը երեք տարուան մէջ 20,000 ոսկի շահած է, Վարչական Խորհուրդին անդամներուն պէտք է դրամական նուէր մը տալ։ Բաժնետէրերէն Շիրինեան էֆ. ալ նոյն միտքը խօսեցաւ. ուստի որոշուեցաւ անցեալ տարուան հաշւոյն վեց հարիւր ոսկի տալ Վարչական Խորհուրդին անդամներուն։ Սաատ պէյ Ահմետ Ճէմալ պէյ իր բազմազբաղ վիճակին հետեւանքով հրաժարած ըլլալով, անոր յաջորդեց հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան պաշտօնեաներէն ճարտարագէտ Խալուսի պէյ։ Վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Ընկերութիւնը անցեալ տարի 698,847 օխա բամպակ գնելով յաջողած է 49,659 ոսկիին փոխարէն 172,829 բողբոջ դերձան եւայլն վաճառել։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ.— Տրապիզոնէն կը գրեն թէ Կէօրէլէ գաւառակին մէկ գիւղին մէջ Գարա Մուսթաֆազատէ Օսման Տուրմուշ անուն մարդ մը կայ որ հարիւր ութ տարեկան է։ Կատարելապէս քաջառողջ է։ Տղաց եւ թոռներուն թիւն է վաթսունեւերեք։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին 24րդ շաբաթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար սապէս եղած է.— Հայտար Փաշա-Էսկի-Շէհիրի գիծ (578 քիլօմէթր) 12,598 ֆր. Նախորդ տարիէն 1,296 աւելի եւ միւս շաբաթներէն 1,004 պակաս։ Էսկի Շէհիր-Գոնիայի գիծ (445 քիլոմէթր) 4,851 ֆր. Նախորդ տարիէն 256 աւելի եւ միւս շաբաթներէն 1,998 պակաս։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը, երէկ, դատեց Շիւքրի անուն մարդ մը որ ապրիլ ամսուն Էվգաֆի նախարարութեան արկղին գանձապետէն Մուսթաֆա էֆ.ի անունով չորս հազար ղրուշ գողցած էր։ Շիւքրիի արարքը հաստատուելով, դատապարտուեցաւ երեք տարի բանտարկութեան։

ԽԵՂԴՈՒՄ.— Սալըղըշի Բագիր, անցեալ օր Պոլսոյ քարափին առջեւ շոգենաւէ մը երբ լեմէն կը լեցնէր իր մակոյկը, գլտորելով ծովը ինկաւ եւ խեղդուեցաւ։

ԹՈՓԽԱՆԷԻ կողմը, երէկ գիշեր ժամ 3ին, սրճարանի մը մէջ կռիւ մը ծագեցաւ հարիւրապետ Ֆէհմի էֆ.ի եւ սրճարանին տիրոջ Մուսթաֆայի միջեւ։ Այս վերջինը դաշոյնը քաշելով վիրաւորեց Ֆէհմի էֆ.ն ու փախաւ։ Ոստիկանները հասնելով վիրաւորին հարկ եղած դարմանները ըրին եւ վէրքերը ծանր ըլլալով, հիւանդանոց փոխադրեցին։ Խուզարկութիւն կը կատարուի ոճրագործը ձերբակալելու համար։

ՊՈԼՍՈՅ Պայազիտ թաղին մէջ արզուհալճը Ավնի, գինովութեան հետեւանքով, ինքզինքը ծնօտին տակէն վիրաւորեց ածելիով։ Ոստիկանները իմանալով կեդրոնական բանտին հիւանդանոցը փոխադրեցին զայն, ուր հարկ եղած դարմանները եղան։

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի թղթոց հասոյթներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կ'իմացնէ թէ դրոշմաթուղթի նոր կանոնագրին 73րդ յօդուածին համաձայն, «1310 Ռամազան 5 թուակիր կանոնագրէն մինչեւ ներկայ կանոնագրին գործադրութեան թուականը, օրինական տրամադրութիւններու հակառակ յօրինուած թուղթերուն մուրհակները եթէ սոյն կանոնագրին հրատարակման թուականէն ըսկսեալ մինչեւ վեց ամիս մասնաւոր վարչութեան ներկայացուին, այն ատենուան կանոնագրին համաձայն պահանջելի դրոշմատուրքը միայն պիտի վճարեն։ Այս վեցամսեայ պայմանաժամին լրանալէն յետոյ, դատարաններու եւ կառավարական պաշտօնատուներու ցոյց տրուած այն թուղթերն ու մուրհակները, որոնք օրէնքի հակառակ պատրաստուած են, ներկայ կանոնագրին տրամադրած տուրքին ու դրամական տուգանքները պիտի վճարեն»։

Այս պայմանաժամը սկսած ըլլալով 1/14 յունիսին, օրինաւոր դարձնել ուղղուած թուղթերն ու մուրհակները պէտք է ներկայացնել կեդր. Վարչութեան Դրոշմաթուղթի դիւանին, ուր պիտի կատարուին պէտք եղած օրինական ձեւակերպութիւնները վերոյիշեալ պայմանաժամին մէջ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

12/25 յունիս 1904 2 50

Տես չորրորդ երես Բարմէլ Օրիանթալի գինիի եւ գոնեակի ծանուցումը

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ ՏՕՆԸ

Ս. Թարգմանչաց տօնին առթիւ, այս առաւօտ Ս. Պատրիարքը նախագահեց Գալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ կատարուած հանդիսաւոր ժամերգութեանց։

Ն. Սրբազնութիւնը «Քրիստոս Աստուած» մաղթանքին մէջ գեղեցիկ զրուցատական մը ըրաւ Ս. Թարգմանչաց մասին։ Ապա, Պատարագի միջոցին, Ճաշու Գիրքի ընթերցումէն վերջ, Ն. Սրբազնութիւնը Ս. Թարգմանչաց վրայ քարոզ մը խօսեցաւ բնաբան առնելով առաքելական սա խօսքը. «Այլում բան գիտութեան ըստ նմին Հոգւոյ, այլում հաւատ՝ նովին Հոգւով»։ Ս. Պատրիարքը այս բնաբանին համեմատ սկսաւ բացատրել մարդուն հոգեկան կարողութիւնները, եւ այս առթիւ բարութեան եւ սիրոյ վրայ, հակիրճ նկարագրութիւն մը ըրաւ, ուր ի վեր հանեց մարդկային սիրտը, հաւատքով զօրացած, եւ ուր սրտի այս բարութեան եւ սիրոյ զգացումներն ու կարողութիւնները կը կազմեն մարդուս մասնաւորութիւնը։ Ապա գիտութեան դերը եւ գիտութեան փափագը ձգտանանիչ ըրաւ, եւ այս կարողութիւնները նկատեց իբրեւ զօրութիւն մարդկութեան։ Ցիշեց թէ գրական եւ գիտական ոյժեր ամէն ատեն մէջ պանծալի անուն մը թողած են գրեթէ բոլոր ազգաց մէջ։ Այսպիսի գրական դէմքերը մասնաւորելով՝ յիշեց թէ Եկեղեցին այդ երախտաւոր անձերուն անունը պարտական կը զգայ տօնախմբել, ինչպէս գրեթէ ընդհանուր աշխարհ ունեցած է իրեն համար գիտութեան եւ հաւատքի պանծալի գործիչներ։ Եւ Հայ Եկեղեցին ալ այս դասակարգէն ունի Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ երանելի հայրերը, որոնք եղան մեզ եւ հոգւոյ լուսաւորիչներ։

Ս. Պատրիարքը Ս. Թարգմանչաց տօնին հետ զոյգ յիշեց նաեւ Ս. Լուսաւորչի տօնը, որուն տօնը Եկեղեցին դեռ չորեքշաբթի օր կատարեց եւ որ ինքն ալ եղած է հաւատքի ջահակիրը։ Այս երեք անձերուն իւրաքանչիւրին ներգործութիւնը գրչակարգը հիւսելով Ս. Պատրիարքը թուեց անոնց կատարած դերը, եւ Ս. Թարգմանչաց վրայ ծանրանալով յիշեց անոնց աշխատութիւնները գիտութեան եւ գրականութեան նկատմամբ։ Այս առթիւ Ն. Սրբազնութիւնը հակիրճ տեսութիւն մըն ալ ըրաւ գիտութեան եւ գրականութեան օգտակարութեան վրայ, եւ յիշատակեց մասնաւորապէս անոնց հոգեկան սէրն ու հաւատքը գիտութեան օգտակարութեան վրայ։ Գիտութեան օգտակարութեան վրայ ծանրանալով՝ ինչպէս թէ սէրն ու հաւատքն ալ կարեւոր են գիտութեան հետ, եւ այս եղած է Ս. Թարգմանչաց կատարած մեծ դերը, որոնք եղած են մեզ համար գիտութեան եւ գրականութեան երկրի առաջնորդներ։

Այս պատճառաւ անձերը իրենց ամէն նուիրութեանց եւ աշխատութեանց մէջ հաստատուած կը զօրանային։ Ս. Պատրիարքը Ս. Թարգմանչաց վարքին համառօտ ամփոփումը ընելով անոնց կատարած գործը իւր հանեց մէկը իբր հայրապետ եւ միւսը վարդապետ, որոնք իրարու խորհրդական եղած են հայ գրականութեան մասին, եւ այդ առթիւ աստուածային օգնութեան ապաւինած, կը հասնին վերջապէս իրենց նպատակին։ Այս առթիւ յիշեց նաեւ հայ գիրը, դպրութիւնը եւ մատենագրութիւնը, որոնք Ս. Թարգմանչաց ձեռքով մեզի հասած են։ Ս. Պատրիարքը անոնց գրական գործունէութեանցը հետ զոյգ յիշեց նաեւ հաւատքի եւ բարութեան ոգին եւ յորդոր կարդաց սիրել անոնց յիշատակը, եւ առօրեայ բոլոր գրական ու առեւտրական գործողութեանց մէջ Ս. Թարգմանչաց օրինակը վայելելիս մատնանիշ ըրաւ։ Ի վերջոյ օրհնութեամբ վերջացուց իր քարոզը, յորդորելով ժողովուրդը ապաւինիլ Սրբոց աղօթքին եւ բարեխօսութեան։

Եկեղեցական արարողութեանց աւարտումէն ետքը Ն. Սրբազնութիւնը առաջնորդուեցաւ Խորհրդարան, ուր Պաշտօնէից ըստ եւ պահ մը հանգստանալէ եւ Խնամակալութեան կողմէ պատուասիրուելէ ետք Պատրիարքարան գնաց։

⁂

Այս առտու, մայրաքաղաքիս միւս գլխաւոր եկեղեցիներուն մէջ ալ հանդիսաւոր արարողութիւններ կատարուեցան Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպայ տօնին առթիւ եւ քարոզիչները քարոզ խօսեցան։

Երէկ, Թաղ. Ժողովի նիստէն յետոյ, Ս. Պատրիարքը Կայս. Պալատ գնաց։

—Բաբերդի Առաջն. Տեղապահ Տ. Գէորգ վրդ. Իբրահիմեանի պաշտօնը հաստատող Կայս. Պերաթը շնորհուած ըլլալով, յանձնուած է Ազգ. Պատրիարքարանի։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան ատենապետ Վսեմ. Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան ընկերակցութեամբ ծանօթ վաճառական Մարուքէ էֆ. Իբրահիմեանի եւ Տիկնաց Խնամակալութեան անդամուհիներուն, երէկուընէ սկսաւ շրջիլ Պոլսոյ գլխաւոր հայ վաճառատուները, ճերմակեղէն ու կերպասեղէն հաւաքելու Հիւանդանոցի պատսպարելոց պէտքերուն համար։

—Վանայ Պատր. Փոխանորդ Տ. Սահակ եպիսկ. արտօնութիւն խնդրեր է Պատրիարքարանէն, որպէս զի Շատախի այրիացեալ Տ. Միխիթար քահանան, իր խնդրանքին համաձայն, կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուի՝ բերել միաբան Լիմ Անապատին։

—Ուրֆայէն կը գրեն թէ կառավարիչ Վսեմ. Րըֆաթ պէյ յունիս 3ին Կարմունջ գիւղը գացեր է, ուղեկցութեամբ Առաջնորդ Հօր, եւ մինչեւ իրիկուան հոն մնացեր է հողային խնդրի մը քննութեան համար։ Կառավարիչ պէյին ուղեկցեր են կառավարական գլխաւոր պաշտօնատարներ։ Քննութեան արդիւնքը նպաստաւոր եղեր է Կարմունջի ազգայիններուն։

ԱԶԴ.— Թաղ. Խորհուրդս պարտք կը համարի ծանուցանել թէ յառաջիկայ կիրակի օրը, Ս. Եկեղեցւոյս տօնախմբութեան առթիւ ըստ սովորութեան յատկապէս Ս. Պատարագ եւ պաշտօն պիտի մատուցուի, վասն հոգւոյ Եկեղեցւոյս բարերար հիմնադիր, Նէվրուզեան Ցարութիւն Ամիրայի եւ համայն ննջեցելոց իր գերդաստանին։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, ներկայ գտնուելով եկեղեցական արարողութեանց, իր հոգեշունչ խրատովը պիտի քարոզէ բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ծան.— Սկզբնաւորութիւն Ս. Պատարագի ժամ 2.

Դիւան
Առժամանակեայ Թաղ. Խորհրդոյ
Ենիքէօյ, 16 Յունիս 1904

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Միքայէլ էֆ. Ցակոբեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Սեդրակ էֆ. Բասդըրմաճեան ի Կարին։

—Հանգուցեալ տիկին Պէտրոս Բիւրքճիւխնլեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր եւ Տիկին Սարգիս էֆ. Եսալըղեան ի Մանչէսթըր։

—Հանգուցեալ Աւագ էֆ. Պօրանվարդեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 45 ղր. նուիրած են Հիւանդանոցիս Տեարք Պարսամեան եղբարք։

— Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Գրիգոր խան Շամաւոնեան բարեհաճած է ինքնաբերաբար 66 հարատ չոյտեր նուիրել Հիւանդանոցիս 11 բանջի ալօց պահաւոր զգեստ չընելու համար, ձեռամբ Տիկնանց պատուարժան Խնամակալութեան։

— Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Ցարութիւն էֆ. Պօպաեանի ընդ Օր. Արմենուհի Յ. Դօրալեանի ամուսնութեանն առթիւ հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են.—Տէր եւ Տիկին Տօքթ. Ղազարոսեան 240, Ցակոբ էֆ. Յ. Ցակոբեան 216, Արշակ էֆ. Եզաքէրեան 108, Պօղոս էֆ. Ճամճեան 108 ղրուշ։

—Կարապետ էֆ. Պ. Ֆրէնկեանի ընդ Օր. Քրիստինէ Գ. Տէօքմէճեանի ամուսնութեանն առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 108 ղրուշ նուիրած է Հիւանդանոցիս Ցարութիւն էֆ. Քէօմիւրճեան։

(Կցիէ Հոգաբարձութեան)

Ցովսէփ Իզմիրեանց Դրական Ցանձնաժողովը առաջիկայ 1905 տարւոյ մրցանակին համար ներկայանալի երկասիրութեանց նիւթն ինքն որոշած եւ 1903 նոյեմ. 6 թուակիր «պաշտօնական ծանուցմամբ» հրատարակած էր Ազգ. լրագիրներ, սակայն այդ նիւթին համապատասխանող միայն մէկ գործ ներկայացած լինելով ցարդ, հարկ զգացուած է կրկնել նոյն ծանուցումը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ցովսէփ Իզմիրեանց
Դրական Ցանձնաժողովոյ

Ցովսէփ Իզմիրեանց Դրական Ցանձնաժողովը, յառաջիկայ 1905 տարւոյ մրցանակին համար որոշեց 1901 ապրիլ 28ի հրահանգին Ե. յօդուածին համեմատ ներկայանալի երկասիրութեանց նիւթին որոշումն ինքն ընել, յուսալով այսու աւելի օգտաւէտ ուղղութիւն մը նախափորձն ըրած լինել։

Որոշուած նիւթն է. «Արդի Հայերէնի բառարանի համար նախապատրաստական նիւթերու հաւաքածոյ կազմել, իւրաքանչիւր բառին հանդէպ բառարանական սովորութեան տեղեկութիւններով, եւ մանաւանդ ծագման եւ կիրառութեան մասին բացատրութիւններով»։

Ցանձնաժողովը նկատի առնելով նիւթին ընդարձակութիւնը որոշեց զայն երեք բաժնել, եւ իւրաքանչիւր մասին համար մրցանակի բաժին մը յատկացնել։ Երեք բաժիններն են.

Ա. Նոր շինուած կամ ճշդուած եւ նոր առումով առնուած եւ հին Հայերէնէ նորոգուած բառեր եւ ոճեր։

Բ. Արեւմտեան գաւառաբարբառներու բառեր եւ ոճեր։

Գ. Արեւելեան գաւառաբարբառներու բառեր եւ ոճեր։

Վենետիկի Աւգեան բառարանին վերջին տպագրութիւնը իբր հիմ ընդունուած է։ Աշխատութիւնները նոր եւ ձեռագիր պիտի ըլլան եւ յստակ գրուած։ Արդէն տպագրեալ աշխատութիւններ նոյնութեամբ չեն կրնար առաջարկուիլ, բայց եթէ նոր յաւելուածներով ճոխացած ըլլան։ Քերականական տեղեկութիւններ եւ բացատրութիւններ իբր գնահատելի առաւելութիւններ պիտի նկատուին։

Աշխատութիւնները պէտք է յղուին առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, ի Կ. Պոլիս, մինչեւ 1905 տարւոյ փետրուարի վերջը։

Եթէ երբեք ըստ նախնի սովորութեան նոյն նիւթի վրայ երկասիրութիւններ յղուած գտնուին, անոնք ըստ պատշաճին եւ արժանաւորութեան կամ բացառիկ մրցման մը նիւթ պիտի կազմեն եւ կամ յաջորդ մրցանակին պիտի պահուին։ Այս տեսակ երկերը եթէ տպագիր են, երկուքական օրինակ, իսկ եթէ ձեռագիր են, մէկ օրինակ պիտի յղուին, բայց յստակ գրուած։

Ցանձնաժողովին յղուած բոլոր աշխատութիւնները, մրցանակ ընդունին կամ ոչ, ետ չեն դարձուիր։

14/27 Յունիս 1904

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 29 յունիս.— Ռուս հեռագրական գործակալութիւնը հեռագիր մը ստացած է Լիաօ-Եանկէն, որուն համաձայն, զօրավար Քուրոբաթքինի առաջարկով ենթասպայ մը յանձնուեր է Ս. Գէորգի խաչը։ Այդ ենթասպան ծպտեալ վիճակի մէջ ճապոնական բանակը մտած էր, հետաքրքրութիւններ կատարելու համար, բայց ճանչցուելով յաջողած էր խոյս տալ ձիու վրայ հեծած, քանի մը ճապոններ բէվոլվէրի հարուածներով սպաննելէ յետոյ։

ԹԻԷՆ-ՋԻՆ.— Ռուսթէրի գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ, չըլլած զրոյցի մը նայելով, Ռուսերը պարտութիւն մը կրեր են Հայ-Չէնկի արեւմտեան կողմէն 25 քիլոմէթր հեռու։ Ճապոններու արագ յառաջխաղացումին հետեւանօք, Չինաց գտնուող Ռուսերը դէպի հիւսիսակողմ քաշուեր են, իրենց հաղորդակցութեանց գիծը չկտրուելու համար։

ԹՈՔԻՕ.— Ռուսթէր կը ծանուցանէ թէ, պաշտօնական հանգամանք չունեցող եւ չհաստատուած լուրի մը նայելով, Ճապոնները յարձակեր, եւ անցեալ կիրակի գրաւեր են Բորթ-Արթուրի պաշտպանողական ամրութեանց հարաւ-արեւելեան մասէն երեք ամրոցներ։ Միեւնոյն գործակալութենէն երկրորդ հեռագիր մը կ'ըսէ.— Բորթ-Արթուրի երեք ամրոցներու գրաւման վերաբերեալ ոչ-պաշտօնական տեղեկագիր մը հետեւեալը կը պարունակէ։ Չիքուանշանի, Չիթամշանի եւ Սօշոշանի ամրոցներն են որ գրաւուեր են անցեալ կիրակի ճապոններուն կողմէ, ամբողջ օրը տեւած կռուէ մը ետքը Ռուսերը դէպ ի արեւմտեան կողմը քաշուեր են, կռուին վրայ ձգելով 40 սպաննուած։ Ռուս վիրաւորներուն թիւը յայտնի չէ։ Այս կռուին մէջ ճապոնական կորուստներն են երեք սպայ եւ 100 զինուոր սպաննուած եւ վիրաւորուած։ Նաեւ Ճապոնները գրաւեր են երկու թնդանօթ։

—(Պատերազմական). — Իբր զրպարտութիւն կը յայտարարուին ռուս մամուլին հրատարակութիւնները, որով ռուս վիրաւորները կը խոշտանգուէին եղեր Ճապոններուն կողմէ։

ԲԻԼ.— Ելէկ տրուած հացկերոյթին մէջ, Վիլհէլմ կայսրը եւ Էտուարտ թագաւորը սիրալիր բաժակաճառեր փոխանակեցին։

Գերմանիոյ կայսրը շնորհակալութիւն յայտնեց Էտուարտ թագաւորին, գերման նաւատորմին եւ անոր սպաներուն եւ նաւաստիներուն նկատմամբ ըրած ընդունելութեան համար։ Թագաւորն ալ ջերմ շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած ընդունելութեան համար եւ կայսեր կենաց բաժակ պարպեց, որուն հետ մտերիմ բարեկամութեամբ մը կապուած է։ Այս իրիկուան Հօհենցոլլերն մէջ տեղի պիտի ունենայ հրաժեշտի հացկերոյթ մը, ի պատիւ Անգլիոյ վեհապետին, որ վաղը տուն պիտի մեկնի։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Պոլթիկի նաւագործարաններուն մէջ Տէլֆին ռուս թորփիլանաւին վրայ փորձեր կատարուած ատեն, օդափոխ սանտիկը պայթեցաւ։ Թորփիլանաւը ընկղմեցաւ։ Երեք սպայ եւ քսաներեք նաւաստիներ խեղդուեցան։ Երկու սպայ եւ տասը նաւաստի կրցին ազատիլ։

ՓԱՐԻԶ.— Դիւք-տընդալէ Ռուլէն, ինչպէս նաեւ Ֆրանսուա եւ Մարէշալ հարիւրապետները իբր վկայ ներկայացան եւ յայտարարութիւններ ըրին Լոն հարիւրապետին, որ Օթիէյի գործին նախնական հարցաքննութիւնները կը կատարէ, Օթիէյ ձերբակալուած է, լրտեսութեան դիւանին մէջ 1898ին կատարուած ծախքի արձանագրութիւնները քերթած ըլլալուն համար։ Հարցաքննութենէն յետոյ երեք սպաները բանտարկուեցան Շէրշ-Միտիի բանտին մէջ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 30 յունիս.— Ռուսթէրի հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ճակատամարտներու շարք մը կատարուած է Ֆէն-Չօւ-Լինկի կիրճին անդին։ Ռուսերը ետ մղուեր են խիստ մեծ կորուստներով։

—Ճապոնական զինուորները գրաւեցին ռազմագիտական արժէք ունեցող բոլոր կիրճերը։

ԼՈՆՏՐԱ.— Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն թէ ծովէն եւ ցամաքէն միշտ յարձակումներ կ'ըլլան Բորթ-Արթուրի դէմ։ Մուքտէնի մէջ ճակատամարտ մը մօտալուտ է։

—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուսական նաւ մը խորտակուեր է Բորթ-Արթուրի մատոյցին մէջ գտնուած ժայռերուն վրայ։

ՓԱՐԻԶ.— Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսը, այսօր, Փարիզ ժամանեց։

—Նախագահ Պ. Լուպէ ընդունեց Մարոքի պատերազմական նախարարը որ պաշտօնով Փարիզ կը գտնուի։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 26 յունիս.— Պէրլինէն հետեւեալը կը գրեն Թանի.— «Սոյն թղթակիրս իմացայ թէ ճապոնցի դիւանագէտ Պարոն Սուեմաթցուի կողմէ Թանի թղթակցին եղած յայտարարութիւնները մեծ հաճոյք պատճառեր են Բեդերսպուրկի մէջ, ուր այդ յայտարարութեանց մէջ ապացոյց մը կ'ուզեն տեսնել թէ Ճապոն բնաւ հեռու չէ ընդունելու միջամտութիւն մը, որով կարենայ պատուաւոր հաշտութիւն մը կնքել՝ իրեն համար [illegible]։ Նովոյէ Վրէմիա յունիս 21ին թարգման հանդիսացաւ մտային այդ վիճակին, սակայն կը յարէ թէ Ռուսիա, ընդհակառակը, որ եւ է միջամտութիւն պիտի չընդունի եւ մինչեւ վերջը պիտի պատերազմի։ Վլատիվոսթօքի նաւատորմին յաջող արշաւանքն ալ վստահութիւն ներշնչած է Ռուսերուն, բայց Շթաքէլպերկ զօրավարին վիճակին համար մտահոգութիւն կը տիրէ։ Անհամբերութեամբ կը սպասուի դէպքերուն։ Ո՞ր կողմը պիտի ծուի։ Դէպքերը ցոյց տուին թէ Ալեքսիէվ ծովակալին եւ Քուրոբաթքին զօրավարին միջեւ եղած վէճին մէջ վերջինը յաղթեց, սակայն միւս կողմէ հեռագիր մը ծանոյց թէ Բորթ-Արթուր եթէ գրաւուի, կայսրը զայն պատասխանատու պիտի ճանչնայ։ Ասիկա չի կ'աւելցնէ Քուրոբաթքին զօրավարին մտահոգութիւնները, որուն պաշտօնը արդէն ծանր է, եւ կը բացատրէ Շթաքէլպերկ զօրավարին յառաջացումը դէպ ի հարաւ։ Ռուսիոյ մէջ Լօձի եւ Մոսկուայի կերպասի գործարանները շատ կը նեղուին պատերազմէն. գործարաններէ շատերուն մէջ աշխատութիւնները դադրած են։ Նիժնի-Նովկորոտի տօնավաճառէն ալ մեծ բան մը չըսպասուիր։ Հանքային եւ մետաղային ճարտարագործութիւնը, ընդհակառակը, յանձնարարութիւնները, ստանալով Պետութենէն, կրնայ ինքզինքը պահպանել։ Հունձքն ալ առատ պիտի ըլլայ, եւ Ռուսիոյ մէջ հունձքը ամենէն էականն է։ Ֆրանսայի կողմէ Ռուսիոյ փոխ տրուած ութ հարիւր միլիոն ֆրանք հազիւ մինչեւ յառաջիկայ փետրուար պիտի բաւէ։ Այն ատեն հարկ պիտի ըլլայ սեղանաւորական նոր գործողութիւն մը կատարել. կ'ըսուի թէ Գերմանիոյէն փոխառութիւն մը պիտի կատարուի։ Թէեւ յայտնի չէ որ այդ լուրը որ աստիճան ստոյգ է, սակայն սա գիտենք որ Գերմանիա պատրաստ է սեղանաւորական ծառայութիւն մը մատուցանել Ռուսիոյ։ Ուրեմն բնաւ տարակոյս չկայ թէ աւելի կամ նուազ մօտ ատեն մը եւ այս կամ այն ձեւին տակ, գերման հրապարակը իր աջակցութիւնը պիտի ընծայէ ռուս կառավարութեան։ Հաւանական կը նկատուի նաեւ որ Ռուսիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ առեւտրական դաշնագրութիւնը վերանորոգուի։ Պ. Վիթէ որ ելեւմտական նախարարութեան պաշտօնէն զրկուելէն ի վեր օտար երկիրներու հետ առեւտրական բանակցութիւնները կը կատարէ, իր համակրութիւնը չի ծածկեր գերման կայսրութեան համար։ Անոր յաջորդը՝ Պ. Քօքօվցով այնպէս ըմբռնած է որ առեւտրական լաւ յարաբերութիւններ ունենալու է Գերմանիոյ հետ։ Գերմանիոյ դաշնագրութիւնը կնքուելէ ետքը կարգը պիտի գայ Ֆրանսայի եւ թէեւ անոր համար դժուար պիտի ըլլայ բան մը ձեռք բերել, սակայն յաջողելու աւելի հնարաւորութիւն պիտի ունենայ, եթէ բանակցութիւնները ուղղակի Պ. Քօքօվցովի հետ կատարուին, առանց Պ. Վիթէի միջամտութեան։»

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Սախարով զօրավարին մէկ հեռագիրը սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Ֆէն-Հաանկ-Չէնկի հիւսիսային կողմը Սայ-Մա-Չէի շուրջը կատարուած ընդհարումներուն վրայ.— «Ցունիս 23ին Խազախները ծուղակ մը լարեցին Չին-Բիա-Բանի մէջ, Սիաօ-Լի-Չաւնկէն եօթը քիլոմէթր դէպ ի հիւսիս։ Այդ ծուղակին մէջ ինկաւ ճապոնական զօրախումբ մը, ուրկէ տասնըհինգ հոգի մեռան ու վիրաւորուեցան։ Մէկ վիրաւոր ունեցանք։ Ցունիս 22ին կէսօրէն մէկ ժամ առաջ ռուսական զօրախումբ մը որ հետազօտութիւն կը կատարէր Հայ-Եանկ-Եաւմէնի արեւելեան կողմէն վեց քիլոմէթր հեռուն, հրացանաձգութիւն մը կատարեց Թշնամիին յառաջապահներուն դէմ։ Կէսօրին մեր զօրախումբը յարձակեցաւ ճապոններուն աջ կողին վրայ, որ վտարուեցաւ յառաջացեալ եւ ամուր քանի մը դիրքերէ։ Կէսօրէն հինգ ժամ ետքը մեր զօրախումբը մօտեցաւ Թշնամիին գլխաւոր դիրքին, զոր կը գրաւէին երեք զօրագունդներ՝ առաջնորդութեամբ թնդանօթներով։ Մեր զինուորները կեցան իրենց գրաւած դիրքերուն վրայ, առանց կասելու իրենցմէ աւելի բազմաթիւ Թշնամիի մը հետ։ Մինչեւ իրիկուան ժամ 9 Թշնամին մեր վրայ չյարձակեցաւ։ Ժամ 9ին մեր զօրախումբը կանոնաւոր կերպով քաշուեցաւ դէպ ի Սայ-Մա-Չէ։ Կորուստները առայժմ յայտնի չեն, Թշնամին հեռացաւ Քաւան-Թիէն-Ցէն քաղաքէն։»

— Լիաօ-Եանկէն յունիս 24 թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ մէկ քաջագործութիւնը Ֆու-Լանկ հարիւրապետին եւ քանի մը կամաւոր հետազօտիչներու որոնք առանց իրենց ձիերուն վերադարձած, ճապոնական գիծերուն մէջ բաւական հեռաւորութեամբ տեղ մտնելէ ետքը, ուրկէ կարեւոր տեղեկութիւններ բերին։ Այդ խումբը գացած էր տեղեկութիւն առնելու ճապոններուն թիւին եւ շարժումներուն վրայ։ Այդ նպատակով ճապոնական ամբողջ բանակին շուրջը դարձան։ Գլխաւոր զօրութեան մօտեցած էին, երբ տեսնուեցան եւ պաշարուեցան ճապոնական երկու հեծելազօրքի կողմէ։ Ռուսերը յաջողեցան ճամբայ մը բանալ, բայց իրենց հինգը եւ գրեթէ բոլոր ձիերը սպաննուեցան, յետոյ ցրուելով դէպի բլուրները գացին, ուր ճապոնական հեծելազօրքերը չկրցան հետեւիլ անոնց։ Ռուսերը նորէն հաւաքուեցան։

ԹՈՔԻՕ.— Թա-Բաւ-Չանի բանակէտէն կը հեռագրեն թէ յունիս 23ին առաւօտ կանուխ ճապոնական զօրախումբ մը յանկարծակի յարձակեր է ռուսական հեծելագունդի մը վրայ Չա-Բէուէն տասը մղոն դէպ ի հիւսիսային արեւմուտք, Թա-Չէ-Բիաուի ճամբուն վրայ։ Ռուսերը ետ քաշուեր են։ Ճապոնները նաեւ գրաւեր են Չա-Բէուի հիւսիսային կողմի բարձունքները, ետ մղելով Ռուսերը որ վաթսուն մեռեալ ունեցեր են։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Բեդերսպուրկի մէջ ընդհանուր ապաւորութիւն մը առաջ բերաւ Բորթ-Արթուրի առջեւ ռուսական մարտանաւի մը ընկղմած ըլլալուն լուրը։

ՏՕՔԹ. Բ. ԷՄԻՐԶԷ

Տօքթ. Բ. Էմիրզէ, որ իր բժշկական ուսումը կատարելագործած է Բարիզի մէջ եւ 15 տարիէ ի վեր մեծ փորձառութիւն շահած է, այժմ հաստատուած է, Բերա Պէօյիւք Բարմաք Գարըս, թիւ 16։ Մասնագէտ է մանկաբարձութեան եւ կանացի հիւանդութեանց եւ առանցմէ զատ նորագոյն մեթոտներով կը բուժէ ջղային եւ հոգեկան ամէն կարգի հիւանդութիւններ, ինչպէս նաեւ արգանդախնդութենէ (hystérie) առաջ եկած հիւանդութիւնները, մասնաւորապէս անդամալուծութիւն եւ կարկամութիւն եւայլն։ Ասկէ զատ, սակրի եւ սովորական խոլը (օլրէնձա), առանց գործողութեան՝ նոր դրութեամբ մը կը դարմանէ, տեղը առանց յայտնի ընելու։ Տօքթ. Էմիրզէ էֆ. կը գտնուի, Բերա Պէօյիւք Բարմաք Գարըս, թիւ 16 տան մէջ, ուր կիրակիէն զատ ամէն օր կէսօրէն յետոյ ժամը 1էն մինչեւ 4 (Ը.Ե.) հիւանդ կ'ընդունի, եւ ուրբաթ օրերն ալ ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները։ 4—25

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Լ. ԹԷՐԶԵԱՆ

Բարիզի բժշկական վարժարանէն վկայեալ վիրաբոյժ—ատամնաբոյժ, նախկին պետ Բարիզի բժշկական վարժարանին քլինիքին՝ պատիւ ունի ծանուցանելու իր յաճախորդներուն թէ տեղափոխուած է Բերա, Մեծ փողոց, Բարլման վաճառատան վերի յարկը, թիւ 9, ուր հիւանդներ կ'ընդունի ժամը 9էն մինչեւ 6 կէս օրէն յետոյ, բացի կիրակի օրերէն։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ
ԵՒ
ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1929 ԻՆ

1828
L'UNION
DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ
ԵՒ
ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1829

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցեալ վնասներ	274	Միլիոն Ֆրանք
1902ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	119	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	21½	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցեալ վնասներ	129	Միլիոն Ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	72	»
Դրամագլուխ և պահեստ	161	» »
1902ին գանձուած ապահովագին	12	» »

Որ ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60—ին, որ «Իւնիօն»ի ապահովագրելոց կ'ընծայէ հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողք ԶԵՐԾ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոնց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԵՐԼԵԱՆ
Պետ Կենաց ճիւղին ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասմա Քաթըրճը Օղլու։
Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա. Ինայէթ խան. Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 16 Յունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	93	09
Ամենէն բարձր գին	»	93	17
Ամենէն վար գին	»	93	06
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	121	37
Ամենէն բարձր գին	»	121	87
Ամենէն վար գին	»	121	25

ԲԱՑՈՒՄ 17 Յունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	93	09
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	121	37
Շիրքէթի Խայրիէ		19	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պանքա		423	—
Տէրքոզ		246	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	47
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	—
» ժուիսանս		2	—
» պարտաթուղթ		490	—
Թարափ Կ. Պոլսոյ		510	—
Թրամուէյ		103	—
Թրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		280	—
» » » Բ		267	—
Լավրիոն		49	—
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	50
» պարտաթուղթ		526	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	129	32
Փարիզ » »	Ֆր.	22	95
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	60
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	21

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	13
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բօլ Իմբէրիալ	»	90	20
Ֆլորին	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	—	—
Ռուսիոյ Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Յունիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		90	56
Միացեալ պարտք	բաց.	84	87
	գոց.	85	—
Օսմանեան Պանքա		13	57
Ցունական 1890		—	—
Եգիպտական 5 %		47	—
» Մոնոփոլ		48	75
Պուլկարական 1888		95	—
Էժիբսիէն Ունիֆիէ		105	—
Տօմինեօն		—	—
Թրամուէյ		4	12
Այտին երկաթուղի		11	—
Փոխանակագիր		25	32 ¼

ԲԱՐԻԶ, 29 Յունիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	90
Միացեալ պարտաթուղթ	բաց. Ղրշ.	86	47
	գոց. »	86	22
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	585	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	122	75
Օսմ. Ժողովրդային	»	468	—
Օսմ. Ռէժի	»	377	—
Փրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	495	—
Քրէտի Լիոնէ զուբոնը կտրած	»	1125	—
Իտալական Ռանթ	»	104	60
Սպանիական արտաքին	»	87	85
Թրամուէյ	»	104	50
Ռուսական 4 % 1901	»	—	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	200
Դրամագլուխ	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 29 Յունիս

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	83	90
Ռումէլիի երկաթուղի	»	127	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	285

ՊՐԻՒՍԷԼ, 29 Յունիս

Միացեալ պարտք		85	50
Ռումէլիի երկաթուղի		122	50

ԹԷՐԶԻ

Օ. ՍԱՐԸԵԱՆ

Պէյ Օղլունտա Ծաղէի Քէպիրա Ֆըրանսըզ սէֆարէթխանէսի գարշըսընտա 170 նումերօլու արթըրմանտա։

Պու քերրէ Եվրոպատան սօն մօտա էնվայի Ֆրանսըզ վէ Ինկլիզ գումաշլարը ճէլպ իթմիշ օլտուղունտան վէ ղայէթ ուճուզ ֆիաթլէ էլպիսէ իմալ օլունտուղունտան րէյսէթլու միւշթէրիլէրէ իլան օլունուր։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(ծովու Զգուշաւեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դիմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամածռութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆ

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐՈՒ
ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ՋԱՆԱԶԱՆ
ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

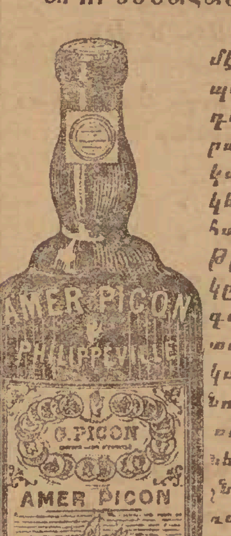

ԱՄԷՐ ՊԻՔՈՆԸ, ամենէն շատ քինքինա պարունակող սա կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալժէրիական հողի յատուկ տունկերով։ Իր կազդուրիչ եւ հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը։ Առտուն անօթի փորանց կամ ճաշէն առաջ առնուած ատեն՝ բարերար ազդեցութիւն մը կ'ունենայ։ Այդ ըմպելիին շնորհիւ՝ մարդուս սպառած ուժերը կը վերանորոգուին եւ անդէպ ջերմ կը մնայ։

Ծանօթ. — Անխիղճ մարդիկ մեր վաճառանիշը կեղծած ըլլալնուն Ամէր Պիքոն սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կու տանք առաջ նայելու տուփերու միայն դիմել, որպէս զի կեղծերը չառնեն. պէտք է պահանջեն որ շիշերը Իւնիօն տէ Ֆապրիքանի դրոշմը կրեն։

Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ
Պ. Լ. ԲԱՐՄԱ։

Պ. Պ.

Բ. Պոնամի		Ղալաթիա
Ս. Ռէյլիա		»
Էքոնոմիք Կօօբէռաթիվ		Ղալ. եւ Բերա
Ռօզարիօ Սիւտօնէ		»
Բաքաղօբուլօ եւ Մէլէթիատէս		»
Ժ. Սթավրօբուլօ		»
Քօթթաքի եղբարք		»
Վէնսան Գասպարեան	(Դէղավաճ.)	Կ. Պոլիս
Մէհմէտ Քեազիմ	»	»
Տ. Մէզիքի որդի եւ Ընկ.	»	»
Մ. Մէզիքի	»	»
Թ. Լինօ	»	»
Պ. Սէֆէրեան	»	»
Ժ. Վօնթիզիանօս եւ Ընկ.	»	»
Էմիլ Լանդրեան		Բերա
Տէժէթրաքօբուլօ եղբ. եւ Ընկ.		»
Թ. Սուրէնեան Բերա, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա		
Պօն մարշէ		Բերա

եւն. եւն. եւն.   25—25

ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐՔԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ
ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Ընդհ. Տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու հասարակութեան թէ կարելի է 2 ու կէս ղրշ.ի փոխարէն, դրոշմաթուղթ վաճառողներէ գնել դրոշմատուրքի նոր կանոնագիրը, որ մայրաքաղաքիս մէջ պիտի գործադրուի յառաջիկայ յուլիս 1/14 սկսեալ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
3/26 յունիս 1904 (1320   6—15

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս երբ ինֆլուէնձային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութիւններու համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Բրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՕՔԹ. ՍԹԷՔՈՒԼԻ

ՈՍԿԻ ՇՔԱՆՇԱՆ, ՓԱՐԻԶ 1900

Ընկերութիւն ՔԱՐՄԵԼ Օրիանթալ
ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ
ՌԻՇՈՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն
Վաւերացեալ կայսերական բժշկական ժողովոյ տնօրէնութեամբ

1903 յունուար 2ին Վեհ. Սուլթանին Ֆերմանով Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակեն 600 տակառ եւ 49,000 լիտր. Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ
ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ
Բարիզի բժշկական Ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Պորտոյի գիտութեանց Ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՑՈՆԻ, Համալսարանի քաղաքագիտութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՐԻ, Ս. Բեդերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ՝ Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՓԸ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ Թիւ 145—147
Եփիէքին եւ խզանի բաբսիլներուն մէջ, պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

ՄԻՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին
Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483.24 Ֆրանք
Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. Խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք վճարելով դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Միւչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առաւելեան պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խանի դէմը, Վոյվոտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ԿԱԹԻԼՆԵՐԸ ՃՇՄԱՐԻՏ
ՊՐԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹԻ
FER BRAVAIS
ամէնէն ազդու դեղն են
ընդդէմ ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԵԱՆ, ՔԼՕՐՕԶԻ-ՏԺԳՈՒՆՈՒԹԵԱՆ, ՈՒԺԱՍՊԱՌՈՒԹԵԱՆ, ՏԿԱՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ եւ այլն։
Առանց համի, առանց անախորժ հոտի, Պրավէի Երկաթը կը յանձնարարուի աշխարհիս բոլոր բժիշկներուն կողմէ։
Պնդութիւն չի պատճառեր. Ակռաները չի սեւցներ. Քիչ ատենէն ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ–ԿՈՐՈՎ–ՈՅԺ–ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ կու տայ։
Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու եւ դեղօրէից վաճառատուներու։
Լաֆաէէթ փողոց Թիւ 130

ԹԸ ԿՐԷՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	Ֆր. 217,206,050
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	» 33,303,250
Վճարումներ՝ բանթ վիճակներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերադարձումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	» 488,726,400
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	» 44,751,575

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան, Պոլիս, եւ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիատի խան եւ Մէյմէնէթլի խան, թիւ 8։

ԲԱԹՐԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.	ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ին ՀԻՄՆՈՒԱԾ	1821ին ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան, Պոլիս 3—52

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԸՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու առագաստ խորտակումին դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 524

ԼԱ ՔՈՆՖԻԱՆՍ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Ապահովագրական Անանուն Ընկերութիւն
ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ ՀԻՄՆԵՐՈՎ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1844ԻՆ
Դրամագլուխ տասը միլիոն Ֆրանք
Երաշխ. գումար քառասունըվեց միլիոն Ֆր.

Քոնֆիանս Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ շարժուն եւ անշարժ կալուածներ, որոնք կրնան այրիլ կամ վնասուիլ։ Կ'ապահովագրէ վարձակալութեան վնասները, դրացիներու եւ վարձակալներու երաշխաւորութեան դատերը ընդդէմ տանտէրերուն, ինչպէս նաեւ վարձագիններու կորուստը։ Հրդեհի ատեն, իր ապահովագրած շէնքերուն փլուցուած մասերուն վնասները կը վճարէ, երբ այդ միջոցը ձեռք առնուած է իշխանութեանց կողմէ։ Եթէ հրդեհը իր ապահովագրած շէնքէն անցնի իր կողմէ ապահովագրուած ուրիշ շէնքերու, Ընկերութիւնը կը հրաժարի հրդեհը փոխանցող տուներու սեփականատէրերուն վնասները վճարելէ։ Մեծ արագութեամբ կը վճարուին վնասները։ Քոնֆիանս հարիւրէն 20 զեղչ մը կ'ընէ կրօնական եւ հանրային հաստատութեանց բրիմներուն վրայ։
Պոլսոյ կողմի փոխ-գործակալ
2—52 ԳԱՌՆԻԿ ԱՃԱՌԵԱՆ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
Ցուլիս 4ին Մինկրէլի, Սեւ Ծովէն։
[illegible]
Ցուլիս 5ին Մինկրէլի, ուղ. Մարսիլիա։
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 Ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
515 Թ. ՈՂԻԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Նիւեորքի միջեւ

Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Փաննոնիա	484[illegible]
Լուկանիա	12950	Ալճերիա	3229
Կամպանիա	12950	Փավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Կիպրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիրիա	2933
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	3558
Սէրվիա	7392	Ալէպպօ	218[illegible]
Աւրանիա	7269	[illegible]	[illegible]

Դիմել առ ՃՈԼԻ Ե. ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

Զ. Տ. ԲԱՐԱՍՔԵՎԱՅԻՏԻՍ
ԶԷՅԹՈՒՆ ԵԱՂԼԱՐ ԻԼԷ ՍԱՊՕՆԼԱՐ
Տէբօսը՝ Ղալաթա Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ն. 60

Պիր թագըմ մէվատտը մուզըրրէյի հավի օլմայան սաֆի վէ խալիս զէյթուն եաղը իլէ սապօն պուլմազ [illegible] օլունուր՝ անճագ մէզքիւր տէբօյա միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր. մէզքիւր մաղազա մահսուլաթըն հասըլ օլտուղը մահալլէր իլէ տաքի [illegible], զէյթին եաղը իլէ սապօնլարըն էն ալէա [illegible] թէէմմին իթմիշտիր, վէ [illegible] օլտուղը պէյան օլունուր։

Ֆիաթ.—Էն ալէա Այվալըգ եաղը	գըյյէսի	6-20
Էտրէմիտ վէ Միթիլի »	»	6
Կիրիտ սապօնը	»	3-30
Այվալըգ վէ Միթիլի սապօնը	»	3-20
Միթիլի իքինճի նէվ	»	3-10

Պիլխասսա, մէքթէպ վէ սաիր միւէսսէսաթ [illegible] օլունուր, 100 ղըրշտան զիյատէ մալ իշթիրա իտէնլէրէ [illegible] թէսլիմ օլունուր. [illegible] Ղալաթա Քիւչիւք Միլլէթ խանը 34 նումերօլը [illegible] 14—30

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ
Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանօսի նման գրգռեցուցիչ ջուրերուն գնդերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, եւ [illegible]
VILLACABRAS
ալխալիհալոյդային մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բառզելոնայի դրութեամբ զատուած յստակ ջուր մըն է և առ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ մաքրողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առաւօտ անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ [illegible] ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարեալ մաքրուելու։ Ընդունեցէք գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առաւօտ թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրան խմեն, կ'ազատին տկարութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։
Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուներու մէջ։ 504

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կոզօ	[illegible]11	Մալծօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	[illegible]9.6	Կրատոնօ	1.95	Մարէնկօ	[illegible]273	Սան ֆո	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	37[illegible]9	Սիբիրօ	1735
Արիոսթօ	2277	Տէտօ	43[illegible]1	Հիտալկօ	1581	[illegible]	35[illegible]7	Սիլվիօ	1193
Պասսանօ	1822	Տոպինօ	937	Հի[illegible]	3.2	Միլօ	1657	Սըբրօ	1203
Պորոտինօ	1264	Տոմօ	1383	Հորաթիօ	26[illegible]	Մոնտէվիտէօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տյաքօ	1713	Հա[illegible]	595	Մուրիլլօ	[illegible]4[illegible]9	Թ. Ուիլսըն	15[illegible]6
Պրիւնօ	841	Տրանմօ	5[illegible]4	Իպիս	2354	[illegible]	1033	Թորօ	3327
[illegible]	448	Էպրօ	[illegible]46	Իտաճօ	5[illegible]4	Օթ[illegible]	[illegible]	Թոլէտօ	1470
Չէլլօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ճավօ	1060	Օթէլլօ	4036	[illegible]	481
Գա[illegible]	1337	Էրասօ	84	Քալօ	1053	Օսլանտօ	[illegible]5[illegible]5	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	914	[illegible]	[illegible]07	Բոլէրօ	63[illegible]	Վասքօ	1914
Դ.գօ	1094	Ֆինմար	1628	[illegible]	17[illegible]0	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիբրալ[illegible]	2729	Ֆլամինկօ	[illegible]49	Լէօ	1053	[illegible]	[illegible]229	Վոլթուրնօ	2396
Ս[illegible]սէրօ	8[illegible]1	Ֆրանչիսքօ	458[illegible]	Լ[illegible]բանկօ	2272	[illegible]	1663	Եէտօ	135
Ֆլիօ	[illegible]697	[illegible]	306	Լիվոռնօ	1[illegible]3	Ռոլլօ	[illegible]613	[illegible]	120[illegible]
Գոլորատօ	42[illegible]5	Կիկանօ	1[illegible]43	Լոբէզօ	31[illegible]	[illegible]	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Միխասօ շոգենաւը, Նաւապետ Թորբ։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի։
Ալէքօ շոգենաւը, Նաւապետ Հիք, ամսոյս 30ին։
Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՃՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP. RUSS
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Ցուլիս
Գշ. 15/28 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ Տարտանէլ, [illegible], [illegible], Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Փորթ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 17/30 Օտեսա ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 19/2 Միտիլլի, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։ Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 20/3 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ. Բուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի։

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ [illegible]

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (102)

ՊԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ՓԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ե.

«ԱՆԳԼՈՒՀԻ»Ն

Ժիւլօ-Լանկլէն կոմսուհին չէր սխալած այցելուին ինքնութեան վրայ—գոցեց դուռը, եւ երբ փորձառու մարդ, վեր առաւ նախասենեակը փոքր սրահէն զատող վարագոյրը։

—Բարեւ Ժիւլօ, ըսաւ տանտիրուհին հանդարտօրէն։

—Աւելի աղէկ որ տանը միայն ընդունելութիւն մը կ'ընէք ինծի... Բայց գիտէի թէ առանձին կը գտնուէիք։

—Ա՛հ, ինչպէս։

—Որովհետեւ տեսած էի կառքէն իջնելնիդ։

—Կրնար մէկը ինծի սպասել հոս։

—Ո՛չ։ Վարագոյրներուն մէջէն ա եւ է լոյս չէր տեսնուեր. եթէ ո՛չ, հաւատացէք խօսքիս, բնաւ փափաք չպիտի զգայի, սիրելի կոմսուհիս, ձեր գլուխ գլխի տեսակցութիւնը վրդովել, հակառակ ձեզ նորէն տեսնելու մասին ունեցած ջերմ փափաքիս։

Ժիւլօ բնաւ չէր նեղուեր։

Հանգստաւէտ թիկնաթոռ մը ընտրելով, հիանալի անփութութեամբ մը հոն փռուեցաւ։ Յետոյ, սիկառէթ մը հանելով գրպանէն, վառեց զայն, առանց յօնքերը պռստելու, ու սկսաւ դիտել դէպի ձեղունը բարձրացող ծուխի օղակները։

—Չեմ կարծեր որ վառարանին անկիւնը սիկառէթ ծխելու համար է որ յարմար դատեցիք այս իրիկուան այցելութիւն տալ ինծի։

—Այո՛... Աղէկ անցած ատեն անգամ մը ձեզ տեսնել ուզեցի։

—Լաւ գիտէք թէ չեմ կրնար նորէն տեսնուիլ ձեզի հետ։

Ժիւլ իր թիկնաթոռը մօտեցուց այն նստարանին, ուր Սիլվանիա բազմած էր։

—Սակայն, Վանիա այդպէս չէիր խօսեր այն օրը երբ կրկէսին առեւանգեցիր զիս։

Անկէ ի վեր շատ ժամանակ անցած է, ըսաւ «Անգլուհի»ն չոր ձայնով մը,

—Տասներկու ամիս, ալ՛երբեք... հակառակ մեր միջեւ պատահած դժտութիւններուն, ինչպէս կ'ըլլայ ամէն ամուսնական յարկերու մէջ, թոյլ տուր ինծի յիշելու թէ դուն չես զգար տակաւին ինծի հետ յարաբերութիւն հաստատած ըլլալուդ համար։

—Բնաւ չեմ ցաւիր ըրածներուս վրայ, պատասխանեց տիկին Լանկլէն կարճ շեշտով մը։

—Օ՛հ, իմ անձնասիրութիւնս զգացող բան մը չէ տակաւ... Անկեղծօրէն կ'ըսեմ թէ քենէ աւելի գեղեցիկ ու երիտասարդ կիներու հետ յարաբերութիւն ունեցած եմ, բայց ո՛չ ձեզի չափ չէք։ Աղէկ տիրդ մէջ առիր զիս... իմ սիրած կիներուս մէջ թերեւս ամենէն չարաճճին եղ դուն։

Հակառակ այս վերապահումներուն, «Անգլուհի»ին յայտնած զգայարանքները խաղաղեցին Ժիւլոյի գռեհիկ ու լկտի խօսքերէն։

—Սակայն, այս ամէնը չի բացատրեր ձեր հոս գալուն պատճառը։

Ժիւլօ խոկաց փոխեց իր շեշտը եւ պատասխանեց.

—Սիրելիս, ծառայութիւն մը պիտի խնդրեմ ձենէ։

—Ինչ ծառայութիւն։

—Նուազագոյն մը պէտք քըւեցայ... Ու խորհեցայ թէ չէք մերժեր երախտապարտ կացուցանել Նախկին բարեկամ մը, որ, կրնաք վստահ ըլլալ, իրեն համար պարտք մը պիտի համարէ այդ փոքր ծառայութեանը փոխարէնը հատուցանել յաւագոյն ժամանակներու մէջ։

Տիկին Լանկլէն արհամարհանքով նայեցաւ Ժիւլոյի։

—Նորէն կարօտցուցի՛ք խաղարաններուն մէջ։

—Այո՛, սիրելիս... Չէի ուզեր այդ բանը խոստովանիլ, անձնասիրութեանս համար, բայց մեր բաժանումին առթած ցաւը պատճառ եղաւ... Այո՛, այն պալատները, զորս քենէ յետոյ սիրեցի, չեն ջնջած այն տպաւորութիւնը զոր իմ վրայ ձգած ես... Ուստի սկսայ թղթախաղի հետեւիլ, ինչ որ յաջողութիւն չգտաւ... Մնաց որ, տասնըհինգ օր առաջ, լաւ հարուած մը ընդունեցի, բայց ապահով եղիր, մէկ տեղս չկոտրեցաւ... Միայն թէ հարկ եղաւ հանգչիլ... Եւ որովհետեւ ալ [illegible] կը ճարեմ [illegible] խեղճութեան մատնուեցայ. այս պատճառաւ է որ ձեզի կը դիմեմ այսօր, թէեւ ծանր կուգայ ինծի։

«Անգլուհի»ին նայուածքը նուազ խիստ էր հիմա։

—Որչափ դրամի պէտք ունիս, հարցուց տիկին Լանկլէն կարճ խօսքով։

—Ձեր բարեսրտութենէն կախում ունի։

Դրպանէն թղթապանակ մը հանեց կոմսուհին եւ պանքնոթ մը հանելով մէջէն Ժիւլոյի երկարեց։

—Առ քեզի քսանըհինգ ոսկի։

Ժիւլօ գրպանեց այդ գումարը, պաղարիւնութեամբ։

—Իրաւունք ունիմ, երբ կ'ըսեմ թէ կնոջը լաւ հասկցող կին մըն ես... Շնորհակալ եմ, Վանիա... ինծի համար հաճոյք մը պիտի ըլլար քեզի օգտակար ըլլալ ու երախտապարտ կացուցանել։

Շող մը փայլեցաւ Սիլվանիա Լանկլէնի աչքերուն մէջ։

—Միթէ ճշմարի՞տ են այդ խօսքերդ, հարցուց կոմսուհին, իրեն համար սովորական եղող պաղարիւնութեամբ։

—Պատուոյս վրայ կ'երդնում... Եթէ երբեք ներկայանայ այնպիսի պարագայ մը, ուր պէտք ունենաս իմ փոքր ծառայութիւններուս, ես պատրաստ եմ։

Կոմսուհին նայուածքը սեւեռեց Ժիւլոյի վրայ ու ըսաւ.

—Լրջօրէ՞ն։

—Քանի որ կը յայտնեմ այդպէս ըլլալը։

—Էհ ուրեմն, Ժիւլօ, մտիկ ըրէք... Արդարեւ, կարելի է որ պէտք ունենամ ձեզի պէս մարդու մը օգնութեան... Մեր բաժանումէն ի վեր, քանիցս խորհած եմ թէ կրնայիք ինծի օգտակար ըլլալ այն փափուկ գործին մէջ՝ որուն ձեռնարկած եմ։

—Կեցցէ՛ք, գոչեց Ժիւլօ։ Հակառակ ձեր գոյացուցած կարծիքին, կեղծող մը չեմ բնաւ... գործածած հնարքս դժնդակ է, եւ գաղափար չունիք թէ ո՛րքան ջիղ ու կամք հարկաւոր են, ի գլուխ հանելու համար զայն... Երբ արշաւի մը մէջ յաղթական հանդիսանալուն վրայ կը դառնայ խնդիրը, պէտք է ամէն բան լաւ ընթանայ, գլուխը, թեւերը, մարմինը, սրունքները... Սակայն կուգայ վայրկեան մը երբ մարդ անկարողութեան կը մատնուի ալ կեւ... երբ աչքերը գլխէն դուրս կ'ելլեն... երբ մարդ կը զգայ թէ պիտի խեղդուի... հակառակ այս ամենուն, մարդ դարձեալ կը շարունակէ արշաւը... կը տեսնէք որ դիմացկունութեան մասին կրնաք վստահ ըլլալ իմ վրաս։

—Սակայն, աղաս, խոստովանեցէք որ շատ աշխատասէր չէք։

—Դի՛հ, քիչ մը ճշմարիտ է այդ խօսքը... Մայրիկս աշխատութեան դրութիւն, բայց ես փափաք չունէի բան սորվելու... Ուստի ինչ որ յարմար գայ ինծի, անոր հետեւեցայ։

—Կարծեմ թէ, որչափ որ կը յիշեմ, գործաւոր եղած էք ատեն առաջ։

—Այո՛, մեքենագործ... բայց այդ արհեստը կ'աղտոտէ մարդուն ձեռքերը... Թէեւ ակնարկութիւն մըն է, բայց կը սիրեմ մաքուր եղունգներ ունենալ։

«Անգլուհի»ն խորհիլ կը թուէր։

—Այո՛, մրմնջեց, կարծես ինքզինքին պատասխանելով... Թերեւս ձեզի պէս ժամանց մըն էր որ մինչեւ հիմա կը պակսէր ինծի... Ամէն պարագայի մէջ, վնասուողը ես չպիտի ըլլամ։

(Շարունակելի)